KÜRD xalqı mübariz və qəhrəman xalqdır
H.Əliyev

DÎPLOMAT

www. Diplomata-kurdi.com

№ 10 (158), 19 - 25 Mart, Adar - sal 2012
Ji meha şûbatê sala 2003-a tê weşandin

Həftəlik İctimai-siyasi qəzet
Rojnama heftename civakî û sîyasî

Qiyməti, Hêjaye, 40 qəpik

XALQIMIZI NOVRUZ BAYRAMI MÜNASİBƏTİ İLƏ TƏBRİK EDİRİK!

CEJNA GELÊ ME YA NETEWÎ NEWROZ PÎROZBE!

Səh. 2

Prezident İlham Əliyev Novruz bayramı münasibətilə Azərbaycan xalqını təbrik etdi

Səh. 4

Bərzani: "Kürdlərin sülh mesajını bütün dünyaya çatdıracağıq"

Халабджа и конец ее убийц

Səh. 14

Türkiyədə kürd dilində təhsil olacaq

Səh. 3

Səh. 10

'Newroz starta referandûmê ye'

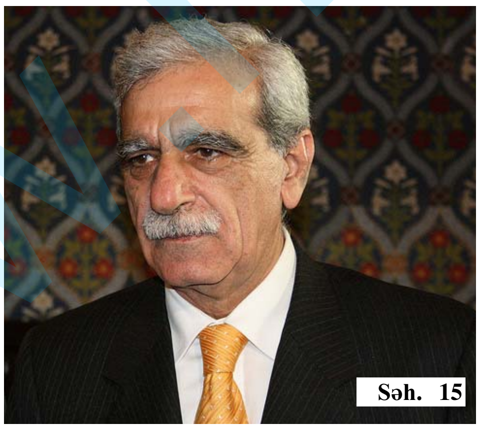

Səh. 15

Ахмед Турк: Все курдские партии вместе отпразднуют Науроз

Səh. 9

Newroz yasak dinlemez

Səh. 12

Neçîrvan Barzanî û Îmad Ehmed seredana Komela Îslamî kirin

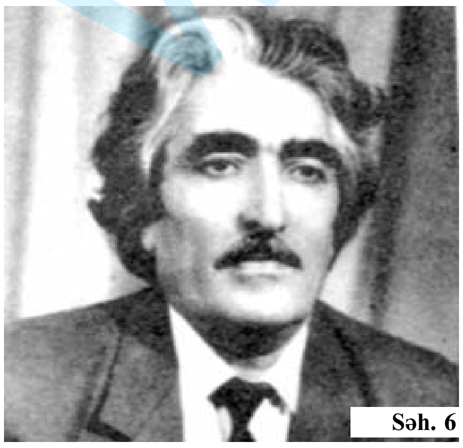

Səh. 6

LAÇINDA

Səh. 12

Zêdetirî mîlyon kes çûne Qada Newrozê

Səh. 16

Курдский флаг официально признан в Бельгии

Səh. 6

Ənfal

Novruz bayramı münasibətilə Azərbaycan xalqına təbrik

Sizi Novruz bayramı münasibətilə ürəkdən təbrik edir, hər birinizə can sağlığı, səadət və uğurlar arzulayıram. Novruz bayramı xalqımızın ən sevimli bayramlarındandır. Azərbaycan torpağında həmişə əziz tutulan bu bayramın verdiyi tükənməz mənəvi güc sayəsində biz yüzillərdən bəri keçmişimizin çətin və mürəkkəb dövrlərində nikbinliyimizi qoruyub saxlamış, gələcəyə daim ümidlə baxmışıq. Novruz ənənələrinin layiqincə yaşadılması Azərbaycan xalqının çoxəsrlik tariximiz qarşısında müstəsna xidmətidir. Ən ali bəşəri keyfiyyətləri özündə toplayan böyük mənəviyyat və hikmət xəzinəsi olaraq Yaz bayramı tarixi-mədəni irsə bağlılığımızı parlaq nümayiş etdirir.

Dövlət müstəqilliyimizin bərpasından ötən illər ərzində azad ölkəmizin öz taleyini arzularına uyğun qurmağa müvəffəq olması belə əziz günlərdə insanlarımıza əsl bayram əhval-ruhiyyəsi bəxş edir. Hal-hazırda həyatımızın bütün sahələrində baş verən müsbət dəyişikliklər hər birimizdə dövlətimizin gələcək illərdə də yüksək zirvələr fəth edərək dünyanın qabaqcıl ölkələri səviyyəsinə çatacağına böyük inam, dərin qürur hissi və ruh yüksəkliyi yaradır. Novruz bayramının qəlblərdə quruculuq əzmini artıran yeniləşdirici ab-havası bizi müasir güclü dövlət və sosial rifah cəmiyyətini tam bərqərar etmək məqsədlərimizə sürətlə yaxınlaşdırır.

Bu günlər bütün əzizlərimizin, həmçinin Vətənimizin müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü yolunda canlarından keçmiş Azərbaycan övladlarının xatirəsi bir daha ehtiramla yad olunur. İnanıram ki, yurdumuzun hərtərəfli inkişafı yolunda əldə etdiyimiz hər yeni zəfər şəhidlərimizin ruhunu şad edəcəkdir. Ölkəmizin hüdudlarından kənarda, qürbətdə olub ürəyi hər an Vətən məhəbbəti ilə döyünən, milli həmrəylik duyğusu ilə azərbaycançılıq məfkurəsi ətrafında sıx birləşən soydaşlarımıza bayram salamlarımı yetirirəm. Xalqımızın bu baharı da öz gəlişiylə qoy hər evə, hər ocağa bol ruzi-bərəkət və firavanlıq gətirsin!

Novruz bayramınız mübarək olsun!

İlham Əliyev

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 16 mart 2012-ci il.

İlham Əliyev Almaniyanın xarici işlər nazirini qəbul etmişdir

Prezidenti İlham Əliyev Almaniya Federativ Respublikasının xarici işlər naziri Guido Vestervelleni qəbul etmişdir.

Azərbaycan ilə Almaniya arasında ikitərəfli münasibətlərin geniş sahələri əhatə etdiyini və yaxşı əməkdaşlığımızın mövcud olduğunu vurğulayan dövlətimizin başçısı xarici işlər naziri Guido Vestervellenin ölkəmizə səfərinin tərəfdaşlığımızın daha da gücləndirilməsi işinə xidmət edəcəyinə əminliyini ifadə etdi.

Almaniya Federativ Respublikasının xarici işlər naziri Guido Vestervelle ölkəmizdə keçirdiyi görüşlər barədə Prezident İlham Əliyevə məlumat verdi. Diplomatik əlaqələrimizin bu il 20 ilinin tamam olduğunu vurğulayan Almaniyanın xarici işlər naziri Azərbaycanın BMT Təhlükəsizlik Şurasına üzv seçilməsini və bu çərçivədə ölkələrimiz arasında əməkdaşlığın əhəmiyyətini qeyd etdi.

Görüşdə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizama salınması, enerji sahəsində əməkdaşlıq və digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparıldı.

İlham Əliyev "Bakıelektrikşəbəkə" ASC-nin "Gənclik" və "İçərişəhər" yarımstansiyalarının açılış mərasimlərində iştirak etmişdir

Prezidenti İlham Əliyev "Bakıelektrikşəbəkə" ASC-nin "Gənclik" yarımstansiyası, Tədris Mərkəzinin və "İçərişəhər" yarımstansiyasının açılış mərasimlərində iştirak etmişdir.

"Bakıelektrikşəbəkə" ASC-nin idarə heyətinin sədri Baba Rzayev yeni inşa olunan "Gənclik" yarımstansiyası ilə bağlı dövlətimizin başçısına məlumat verdi. Bildirildi ki, Prezident İlham Əliyevin diqqət və qayğısı sayəsində paytaxt və ətraf qəsəbələrin dayanıqlı elektrik enerjisi ilə təchizatının daha da yaxşılaşdırılması istiqamətində ardıcıl tədbirlər həyata keçirilir. Elektrik enerjisi sahəsində görülən işlərin nəticəsi olaraq artıq "Bakıelektrikşəbəkə"də dairəvi təchizat sxeminin tətbiqinə başlanıb. Dairəvi sxemin tətbiqi paylayıcı və ötürücü şəbəkənin etibarlılığı və dayanıqlığını artırmaqla yanaşı, operativliyi də təmin edir. Bu sistemin başlıca üstünlüklərindən biri də istənilən vaxtda istehlakçıları elektrik enerjisi ilə tam təmin etmək imkanlarına malik olmasıdır. Son bir neçə ildə həyata keçirilən ardıcıl və məqsədyönlü tədbirlər nəticəsində "Bakıelektrikşəbəkə" dairəvi təchizat sxeminin formalaşdırılmasına nail olub.

Yaxınlıqdakı ərazidə yerləşən bir sıra obyektləri elektrik enerjisi ilə qidalandıracaq "Gənclik" yarımstansiyası "Səngəçal"-"Xırdalan" sistem yarımstansiyaları arasında yaradılmış 110 kilovoltluq iki şüalı, Bakı II dairəvi elektrik sxeminin tərkib hissəsidir. Qeyd olundu ki, Gənclik meydanı və ətraf ərazilərdəki idarə və müəssisələrin enerji təminatını yaxşılaşdırmaq məqsədi ilə tikilən 35/10 kilovoltluq "Gənclik" yarımstansiyası paylayıcı şəbəkə üçün müstəsna əhəmiyyətə malikdir. Bu yarımstansiyaların şəbəkələrinin genişləndirilməsi obyektlərin fasiləsiz və keyfiyyətli elektrik enerjisi ilə təmin olunmasında xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Ərazidə yerləşən idarə və müəssisələrin enerji mənbəyi olan "Gənclik" yarımstansiyası 215 və 96 saylı yarımstansiyalar arasında uzlaşaraq, 35 kilovoltluq elektrik əlaqəsinə malikdir ki, bu da qovşağın etibarlılığına və 35 kilovoltluq dairəvi sxemin yaradılmasına xidmət edir. Yarımstansiyanın ətrafında yenidənqurma, abadlıq və yaşıllaşdırma işləri görülübdür.

Prezident İlham Əliyev "Bakıelektrikşəbəkə" ASC-nin Tədris Mərkəzində yaradılan şəraitlə tanış olmuşdur. Dövlət başçısı mərkəzin birinci mərtəbəsində ulu öndər Heydər Əliyevin və Prezident İlham Əliyevin ölkənin elektrik enerjisi sənayesinin inkişafındakı xidmətlərini əks etdirən fotolardan ibarət guşəyə baxdı. Sonra Prezident İlham Əliyev mərkəzin ikinci mərtəbəsində quraşdırılan müxtəlif texniki avadanlıqla tanış oldu. Bu mərtəbədə 10/04 kilovoltluq iki yarımstansiya, rele mühafizəsi və avtomat elektrik avadanlığı və kabel xətlərinin sınaqları, dispetçer SCADA idarəetmə sistemi bölmələri, alternativ və bərpa olunan enerji mənbələri üzrə sinif otaqları və konfrans zalı yerləşir. Tədris Mərkəzinin dünyanın ən qabaqcıl texnologiyası ilə təchiz edildiyi qeyd olundu. Tədris prosesində elektrik şəbəkəsinin idarə olunması avtomatlaşdırılmış sistem vasitəsilə həyata keçiriləcəkdir. Dövlət başçısı 110 kilovoltluq eleqaz açarının məsafədən idarə olunması prosesini həyata keçirdi.

Sonra "Bakıelektrikşəbəkə" ASC tərəfindən yeni inşa olunan 110 və 35 kilovoltluq yarımstansiyaların slaydları nümayiş etdirildi. Bakı şəhərində ilk dəfə olaraq 110 kilovoltluq dairəvi elektrik sisteminin yaradıldığı bildirildi.

Mərkəzin tədris otaqları müasir əyani vəsaitlər, avadanlıq və kompyuter texnologiyası ilə tam təmin edilib. Burada istehlakçıların dünya standartlarına uyğun elektrik enerjisi ilə təmin etmək üçün tətbiq edilən avadanlıqdan yüksək peşəkarlıqla istifadə etmək üçün şəbəkə işçilərinə müvafiq kurslar təşkil olunacağı bildirildi. Kursların keçirilməsinə qabaqcıl ölkələrin mütəxəssisləri və yerli kadrlar cəlb olunacaqdır. Tədris Mərkəzində şəbəkə işçiləri ilə yanaşı, ali məktəbi bitirən məzunlar da ixtisaslarını artıracaqlar. Kursları bitirənlərə xüsusi sertifikatlar veriləcəkdir.

"Bakıelektrikşəbəkə" ASC-nin Tədris Mərkəzində yaradılan şəraitlə tanışlıqdan sonra Prezident İlham Əliyev yüksək gərginlikli kabellərin diaqnostika və sınağı zamanı tətbiq edilən səyyar elektrotexnika laboratoriya kompleksi ilə də tanış oldu.

Sonra dövlət başçısı "İçərişəhər" yarımstansiyasının açılışında iştirak etdi. Bu yarımstansiya barədə də Prezidentə məlumat verildi. Qeyd olundu ki, "İçərişəhər" yarımstansiyası "Müşfiq"-"Xırdalan" sistem yarımstansiyaları arasında yaradılmış 110 kilovoltluq iki şüalı, Bakı I dairəvi elektrik sxeminin tərkib hissəsidir. "İçərişəhər" yarımstansiyası "Siemens" şirkətinin əməkdaşları tərəfindən quraşdırılan eleqaz izolə sistem şinli yarımstansiyadır. "İçərişəhər" yarımstansiyası şəhərin mərkəzi hissələrini, yarımstansiyasının ətrafındakı obyektlərin, yaşayış sahələrinin enerji təchizatını təmin etməklə yanaşı, həm də dairəvi sxemin yaradılmasında texniki əhəmiyyət kəsb edən və hazırda uğurla istismar olunan güc yarımstansiyasıdır. Yarımstansiyanın 35 və 6 kilovoltluq dövrələrindən qidalanan şəbəkələr, digər qovşaq yarımstansiyalarının şəbəkələri ilə əlaqələndirilərək etibarlı və dayanıqlı şəbəkə yaradılmışdır.

Yarımstansiyanın bütün elektrik avadanlığı, rele mühafizəsi və avtomat qurğuları SCADA məsafədən idarə etmə sisteminə qoşulmaqla sadə, asan və operativ idarə olunur. Yarımstansiyada elektrik avadanlığı, materialların yanğından və partlayışdan mühafizəsi üçün yanğın əleyhinə siqnalizasiya sistemi də quraşdırılmışdır.

Dövlət başçısı 40 meqavatlıq transformatoru işə saldı. Yarımstansiya ilə tanışlıqdan sonra Prezident İlham Əliyev müvafiq tapşırıqlarını verdi.

Türkiyədə kürd dilində təhsil olacaq

Təhsil naziri Ömər Dinçer: "Şiələr öz din dərslərini almaq istəyirlərsə, nə problem ola bilər?

Türkiyənin təhsil naziri Ömər Dinçer "Əgər Türkiyəni belə demokratik ölkəyə çeviririksə, kürdcə tədrisin olmasında problem olmamaldır, şiələr də öz din dərslərini almaq istəyirlərsə, onlara o dərsləri verməkdə nə problem ola bilər?",- deyə bildirib.

Hazırda Türkiyədə təhsil sistemində tətbiqi nəzərdə tutlan və ciddi mübahisə mövzusu olan "4+4+4" tədris sistemi barədə danışan nazir bunları deyib: "Mən komissiyada yox idim. Normal şəraitdə komissiya sədrimiz və AKP rəhbərliyi müxalifətin mövzu ilə bağlı bütün sözləri söyləmələri üçün böyük fürsət verdilər. Bir mövzunu müzakirə etmək ayrı bir şeydir, bir prosesi əngəlləmək ayrı şey... Bunu edirsinizsə, qarşınızdakıların prosesə dair haqlarını da görmək məcburiyyətindəsiniz. Bu, AKP-nin səbr kasasını dolduran bir vəziyyət oldu. Bir həftədir CHP üzvləri davamlı olaraq erkən gəlib orada oturdular, davamlı danışaraq başqalarına söz haqqı vermədilər. AKP-nin 100 millət vəkili ilə gəlib orada oturmasını qanuni hala gətirən faktor CHP-nin sərgilədiyi davranışdır. Təhsil sistemini başdan sona qədər dəyişdirən bir qanun nəzərdə tutulmur. Yalnız və yalnız təhsilin strukturu yenidən qurulur".

Nazir Dinçer başqa bir suala cavab olaraq şiələrin dini təhsilinə münasibət bildirib: "Mən din dərsi dedikdə İslam, Xristianlıq və Yəhudiliyin, ya da öz inancı nədirsə, onun öyrədilməsini anlayıram. Şiələr öz dərslərini almaq istəyirlərsə, onlara o dərsləri verməyin nə problemi ola bilər?".

Biz heç kimi özümüzə vəkil etməmişik

Müsahibim Kürdüstan Demokratik Türkman partiyasının başkanı Dilşad bəydir.

Dilşad bəy, Səddam Hüseyn zamanında İraq hököməti türkmanlara hansı haqları vermişdir?

- Həqiqətən Səddam zamanı 1991-ci ilə qədər türkmanlarin heç bir insani hüquqları yox idi. Hətta türkman dilində danışmağa da icazə vermirdilər, yasaq idi, türkman dilində danışmaq. Heç bircə məktəbimiz də yox idi. Məktəblər, dərnəklər, mədəniyyət mərkəzləri, radio və televiziyadan söhbət açmaq olmazdı. Çünki bir millət kimi İraq Konstitusiyasında türkmanların adı belə çəkilmirdi. Hər zaman zülm altında yaşayırdıq. Səddam quruluşu diktator quruluş idi.Mən Türkiyə rəhbərliyindən soruşuram, 1983-85-ci illərdə 13-yaşından 35-yaşına qədər qız gəlinlərimizi Səddam zorla aparıb Səudiyyə Ərəbistanında 60-yaşında ərəblərə satanda onda sizlər harda yatmışdınız?

Onun "ədalət"i dönəmində heç bir haqqdan, hüquqdan danışmaq olmazdı. 1991-ci ildə Məsud Bərzaninin rəhbərliyi altında Kürdüstandakı xalqlar, əsasən kürdlər, türkmanlar, assurilər, məsihilər, kıldanilər, bir qisim ərəblər birləşərək qalxdılar, zülmkar Səddam Hüseynin ordusunu Kürdüstandan qovub çıxartdılar və Kürdüstan hökumətini elan etdilər. Bu hökümət demokratik biçimdə bütün xalqlara öz haqqını tanıtdı və bütün çətinliklərə baxmayaraq, azsaylı xalqların mədəni haqlarını verdi və onlara böyük şərait yaratdı. O dönəmdən həqiqətən Kürdüstan azad oldu. Burada yaşayan xalqlar birlik əldə etdilər və birlik üzərində çalışdıq, seçimlərə qatıldıq, parlament seçiminə . O vaxt bizim andımız, qərarımız bu idi ki, Kürdüstan hököməti yaradaq və bu höküməti biz yaratdıq. Bu hökumət azsaylı xalqların, o cümldən türkmanların mədəni haqlarını geniş aləmə tanıtdı. Kürdüstan hökümətin qərarı ilə 120-i məktəb, 20-i dən artıq dərnəklər, mədəniyyət mərkəzləri, radio, televiziya, bir çox qəzet dərgiləri işıq üzü gördü.

- Dilşad bəy partiyanızın neçə üzvü var?

- Partiyamızın üzvləri çoxdur. Büro üzvlərindən başqa, 25 minə qədər partiyamızın üzvü var.

- Kürdüstan hökuməti ayda nə qədər yardım sizə edir?

- Bizim burada 6 türkmən partiyası, bir neçə dərnəyimiz var. Eləcə də 4 müxalif partiyası və 2 dərnəyi var. - Kürdüstan hökuməti kifayət qədər bizə yardımlar edirlər. Eyni zamanda kompaniyalar da bizə yardımlar edirlər.

- Bu bürolarınız kim tərəfindən yaradılıb. Hökumət sizə nə yardım edib?

- Bu büroların yeri hökümət tərəfindən təyin edilmişdir və özümüzün gücü ilə və Kürdüstan hökümətinin köməkliyi ilə tikmişik. Ondan əlavə bütün bölgələrdə bürolarımız var. Dərnəklərin icazəsini Kürdüstanın Xarici İşlər Nazirliyindən almışıq. Partiyaların icazəsi isə Ədliyyə Nazirliyindən alınıb. Amma müxalif partiyalar qeyri-qanuni fəaliyyət göstərirlər. Buna baxmayaraq Kürdüstan hököməti onlara rəğbətlə yanaşır. Bu gün Kürdüstanda çox sabitlikdir, bu sabitliyə görə biz sərbəst çalışa bilirik.

- İndi müsəlman dövlətləri çalışırlar ki, Avropa Birliyinə daxil olsunlar. Hansı ki, Avropa dövlətləri bütün xammalı və işçi qüvvəsini müsəlman dövlətlərindən aparır. Olmazmı ki, müsəlman dövlətləri birləşib İslam birliyi yaratsınlar və bu İslam birliyini elə inkişaf etdirsinlər ki, Avropa dövlətləri islam birliyinə qəbul olmağa can atsınlar?

- İslam dövlətlərində belə birlik olsaydı, çox gözəl olardı. Lakin islam ölkələrində demokratiya yoxdur, sərbəstlik yoxdur. Bəli, Avropa ölkələrində demokratiya var. Hər bir insan hüquqlarını bilir və istədiyi kimi çalışır. Lakin bizim islam dövlətlərinin yeraltı zənginliklərinin olmasına baxmayaraq çalışırlar ki, bir-birlərini parçalasınlar, biri o birisinin insani haqlarını işğal etsin. Lakin islam dövlətləri demokratik şəkildə birləşərək güclü qüvvəyə çevrilsələr Avropa dövlətləri onlarla hesablaşar. Çünki İslam dövlətlərinin yeraltı zənginlikləri tükənməzdi. Ona görə də həmişə Avropa dövlətləri gözünü İslam dövlətlərinin yeraltı sərvətlərinə dikərək, bu qardaş xalqları bir-birinin üstünə saldıraraq öz çirkin niyyətlərini həyata keçirirlər.Bayaq qardaşımız da qeyd etdi ki, Səddam Hüseyn bizim başımıza zülm açdığı zaman İran və Suriya dövlətləri qapılarını bizim üzümüzə açan yeganə dövlətlər oldular, şaxtalı qış günündə bizə həyan oldular. Çox təəssüflər olsun ki, ilk əvvəl Türkiyə də qismən bizə öz qapılarını açsa da, türkman xalqını sonda öz mənafeyinə qurban etməyə çalışdı və qapılarını üzümüzə bağladı. İndi biz Kürdüstan hökumətinin demokratiyası altında bütün mədəni haqlara sahib olmuşuq. Lakin Türkiyə dövləti bir qism türkmanı öz tərəfinə çəkərək Kürdüstandakı demokratiyanı və bizim haqlarımızı pozmaq istəyir. Nədənsə türk dövləti istəmir ki, türkman xalqı öz azadlığını sürdürsün. Çünki bundan 5 il əvvəl, 2002-ci ildə Türkiyə dövlətinin rəhbərliyi ilə müxalif türkmanlar Səddam Hüseyn rejimini Kürdüstana gətirmək və Kürdüstanda olan demokratiyanı dağıtmaq istədilər. Türkmanların illər boyu əldə etdiyi haqlarını əllərindən almağa çalışdılar. Çünki Türkiyədə yaşayan kürd qardaşlarımız 25-30 milyondur. Amma heç bir demokratik haqları yoxdur. Türkiyə dövləti Kürdüstan hökümətinin azsaylı xalqlara verdiyi demokratik haqlardan narazıdır. Çünki burda olan demokratiya oraya da təsir edə bilər və Türkiyə Kürdüstanındakı kürd xalqı da öz haqlarını tələb edirlər. Ona görə də Türkiyə Kürdüstan hökumətini və demokratiyasını tanımaq istəmir.İstəmir qoy istəməsin, ancaq qanla əldə etdiyimiz azadlığı heç vaxt əldən verməyəcəyik.Biz türkmanlar Türkiyəni özümüzə vəkil etməmişik.

Soldan: Tahir Süleyman, Vəli bəy və Kürdüstan Demokratik Türkman Partiyasının başkanı Dilşad bəy

- Azərbaycan hökumətinə, Azərbaycan xalqına nə çatdırmaq istərdiniz?

- Bizim dilimizlə azəri dili eynidir. Biz Azərbaycan hökümətindən, Azərbaycan dövlətindən ərklə tələb edirik, xahiş edirik.Onlarla dövlətin nümayəndəliyi Kürdüstanda açılıb. Qoy hörmətli prezidentimiz İlham Əliyev cənabları Ərbildə Azərbaycan nümayəndəliyini açsın, biz azərilə-türkmanlara sahib çıxsın.

Kürdüstan hökuməti ilə siyasi, ticarət və mədəni əlaqələr yaratsınlar. Çünki Azərbaycanda neçə minilliklərdir ki, kürdlər və azərilər bir yerdə mehribancasına yaşadıqları kimi, burada da türkmanlarla kürdlər birgə yaşayırlar. Biz çox məmnunuq. Siz birinci şəxs olaraq Azərbaycan vətənimizdən bura təşrif buyurmusunuz, bizimlə görüşürsünüz. Biz təmənna edirik ki, bizim xahişimizi Azərbaycana çatdırasınız.

Müsahibəni apardı: Tahir SÜLEYMAN

Sətri xəbərlər

* Məsud Barzani: Biz Kürdüstanı birləşdirməyə çalışmalıyıq.
* Neçirvan Barzaninin başçılıq etdiyi yeni hökumətdə yeni nazirlik – "Diaspora məsələləri üzrə" nazirlik yaradılacaq.
* Suriya müxalifəti: Kürdlərin tələblərini yerinə yetrimək fikrində deyilik.
* Türkiyədə Novruz bayramını qeyd etmək qadağan edilib.
* Rəsmi Bağdad: İranın Suriyaya silah verməsinə qarşıyıq.
* Cənubi Kürdüstanda 50-yə yaxın neft şerkəti fəaliyyət göstərir.
* Faşist Səddam Hüseynin yürütdüyü siyasətin qurbanları tək kürdlər yox, həm də şiələr, türkmanlar, aysorlar, yahudilər və s. olmuşlar. Son hesablamalara görə, İraqda bu zaman ərzində 100 minə yaxın yahudi məhv edilmişdir, 300 minə yaxını isə İsrailə deportasiya edilmişdir.
* Avropa Parlamentinin xüsusi komissiyası: Türkiyənin kimyəvi silahdan istifadə etməsindən çox narahatıq.
* Moskva şəhərində Hələpçə (İraq) və Qamışlo (Suriya) şəhərində törədilə soyqırma aid konfrans keçirilmişdir.
* Əfqanıstanda əməliyyat keçirən Türkiyə helikopteri qəzaya uğrayıb. Helikopter yaşayış binasının üstünə düşüb. Nəticədə 12 hərbiçi və 2 azyaşlı uşaq həlak olmuşdur.
* Bu ilki İraq Kürdüstanındakı Novruz bayramında Ərəbistandan 10 min ərəb iştirak edecekdir.
* BMT-nin nümayəndəsi Kofi Annan: Suriyadakı ixtişaşlar Türkiyəyədə keçə bilər. Bunun qarşısı alınmalıdır.
* "Azad Kürdüstan" qəzetinin baş redaktoru İşxan Miroyev: Kürdüstan artıq müstəqilliyə hazırdır.
* Belçika hökuməti rəsmi olaraq Kürdüstan bayrağını tanıyıb və rəsmi tədbirlərdə istifadə olunmasına icazə verib.
* İraq Parlamentinin deputatı Mahmud Osman: ABŞ kürdlərin dostu olmayıb və olmayacaq.
* Osman Baydemir: uşaqların yeri mitinqlər deyil, məktəblərdi.
* İraq Parlamentində Hələbcə soyqırımına dair iclas keçirilib.
* Kürdüstanda İnformasiya Texnologiyalarını inkişaf etdirmək üçün böyük sərmayələr qoyulub. Hal-hazırda bir-sıra Avropa kompaniyaları Kürdüstanda fəaliyyət göstərirlər.
* Əhməd Türk: bütün kürd partiyaları Novruzu birgə keçirdəcəklər.
* ABŞ xüsusi xidmət orqanının başçısı gizli olaraq Türkiyəyə səfər edib.
* İran və İraq hökuməti ortaq bank yaradacaqlar.
* Serbiya Respublikası Kürdüstanda fəxri konsulluq açacaq.
* Kürdüstan muxtariyyətinin rəhbərliyi, tarixi abidələri bərpa etmək üçün yeni layihə hazırlayıblar.

"Kürdlər, ərəblər, türklər və farslar bir-birinə düşmən deyil"

İslamazeri.az-ın Türkiyə KİV-inə istinadən verdiyi xəbərə görə, İraqın şimalındakı regional hökumətin rəhbəri Məsud Bərzani kürd, ərəb, türk və farsların bir-birləriylə düşmən olduğu fikrinin səhv olduğunu söyləyib. Barzani "Biz bunun əksini isbat edəcəyik" deyib. Ərbildə başlayan Kürd Gəncləri Konfransında çıxış edən Barzani son bir neçə ildə dünyada, xüsusilə Yaxın Şərqdə yaşanan dəyişikliklərə toxunub: "Bu konfransda kürdlərin sülh mesajını bütün dünyaya çatdıracağıq".Barzani İraqın vitse-prezidenti Tarıq Haşimini Bağdada təhvil verməyəcəklərini, Haşiminin mühakimə olunduğu prosesin hüquqi deyil, siyasi bir iş olduğunu bildirib. O, Haşiminin gizli yollarla başqa ölkələrə göndəriləcəyinə dair xəbərlərə də sərt reaksiya verib: "Kürdlər qaçaqçı deyil".

islamazeri.az

Bərzani: "Kürdlərin sülh mesajını bütün dünyaya çatdıracağıq"

İraqın şimalındakı regional hökumətin rəhbəri Məsud Bərzani kürd, ərəb, türk və farsların bir-birləriylə düşmən olduğu fikrinin səhv olduğunu söyləyib". Bərzani: "Biz bunun əksini isbat edəcəyik" deyib.

Ərbildə başlayan Kürd Gəncləri Konfransında çıxış edən Bərzani son bir neçə ildə dünyada, xüsusilə Yaxın Şərqdə yaşanan dəyişikliklərə toxunub: "Bu konfransda kürdlərin sülh mesajını bütün dünyaya çatdıracağıq".

Bərzani İraqın vitse-prezidenti Tarıq Haşimini Bağdada təhvil verməyəcəklərini, Haşiminin mühakimə olunduğu prosesin hüquqi deyil, siyasi bir iş olduğunu bildirib. O, Haşiminin gizli yollarla başqa ölkələrə göndəriləcəyinə dair xəbərlərə də sərt reaksiya verib: "Kürdlər qaçaqçı deyil".

Bizimxeber.az

Kürdlər İraq hökumətinin tələbini rədd etdilər

İraqın Şimalındakı kürd administrasiyasının rəhbəri Məsud Bərzani bu gün verdiyi açıqlamada sabiq vitse-prezident Tariq əl-Haşiminin İraq hökumətinə təhvil verilməyəcəyini bildirib. Trend-in məlumatına görə, bu barədə Əl-Cəzirə telekanalı məlumat verib. "Tariq əl-Haşimi İraq mərkəzi hökumətinə təhvil verilməyəcək. Bundan əlavə, Haşiminin İraqın hüdudları kənarında məhkəməyə çıxarılması da yol verilməzdir", - Bərzanı bildirib. Onun sözlərinə görə, kürd administrasiyasından sığınacaq almış şəxsin qarşı tərəfə təhvil verilməsi qeyri-etikdir. Keçən ilin dekabr ayında İraqın sabiq vitse-prezidenti Tariq əl-Haşiminin həbsinə order verilib. Haşimi "terror fəaliyyətində" əli olmaqda şübhəli bilinir.

Qoy heç kim türkman xalqını öz mənafeyinə qurban etməsin

-Şirzad bəy, özünüzü təqdim edin.

-Mən Şirzad Əmrəl Üzeyirağalı Türkman Milliyyətçi Qurtuluş Partiyasının başkanıyam.

Bizim yaşadığımız Kürdüstan bölgəsi Həvin dağlarının uzunluğu ilə güneyi Ərəbistandır və quzeyi Kürdüstandır. Surcardan Bədrocağa qədər güneydən bizim şəhərlərimiz, kəndlərimiz bu sərhəddə bütün kürd,türkman kəndləri və şəhərləri xarabaya çevrilmişdi. Kürdüstan və ətraf bölgələr Səddam Hüseyn tərəfindən İraq dövlətinin quruluşundan bəri ərəblərin zülmü altında idi. Xüsusilə Səddam Hüseyn hakimiyyətə gəldiyi andan ilk zülmünü türkman millətinə verdi. Türkman millətinin nə adı var idi, nə də bir hüququ. Türkmanlar şəhərlərdən mülk ala bilməzdi, sata bilərdi, uşaqlarının adını belə türkmanca qoya bilməzdi, qadağan idi. Əks təqdirdə onu siyahıya alınmada qeyd etməzdilər, şəxsiyyət vəsiqəsi verməzdilər.Görəsən onda Türkiyə dövləti harada yatmışdı?

Səddam Hüseyn, doğrudur, kürd xalqına qarşı kimyəvi silah işlətdi , kütləvi qırğınlar elədi, repressiyalar etdi. Yüz səksən min dinc əhalini diri-diri gömdü.Səkkiz min insanı səkkiz yaşından səksən yaşına qədər Barzani nəslindən olan kişiləri yox eti. İstədi kürd xalqını yox etsin. Amma eyni zamanda da türkmanlara heç bir haqq tanıtmamışdır. Türkmanlar kütləvi şəkildə doğma vətənlərindən qaçırdılar amma Türkiyəyə yox.Çünki Türkiyə Səddamdan neft alırdı.O zamanlar türkmanlar Türkiyənin yadına düşmürdülər. Səddam Hüseyn heç bir insana heç bir haqq verməmişdir. O, tək zülmündə "adil" idi. Zülmünü adilanə bir şəkildə bölüm yapmışdır. Zülmünü "ədalət" lə kürd xalqına, türkman xalqına paylamışdır. Amma Səddam Hüseynin bu zülmünə xalqımız, başda qardaşlarımız kürd xalqı olmaqla haqlarımızı müdafiə etmək üçün mübarizəyə qalxdıq. O mübarizə 1991-ci ilin mart ayında Məsud Bərzaninin və Cəlab Təlabaninin rəhbərliyi altında xalq mübarizəyə qalxdı və Səddam ordusunu Kürdüstan bölgəsindən qovub çıxartdılar. Biz Kürdüstan bölgəsində yaşayan xalqlar Kürdüstan Parlamentini seçdik. Kürdüstanda yaşayan millətlər seçki keçirdilər və parlamentin vəkilləri seçildi. Parlament seçkisindən sonra bir hökümət quruldu. Və xəyallarımızda arzuladığımız Kürdüstan dövləti elan olundu.

"Diplomat" qəzetinin baş redaktoru Tahir Süleyman və Türkman Milliyyətçi Qurtuluş Partiyasının başkanı Şirzad Əmrəl Üzeyirağalı

Bu dövlətdə bütün xalqların nümayəndələri təmsil olunurlar. Ən çox böyük demokratik özgürlük Kürdüstanda yaşayan azsaylı xalqlara verildi. Radio və televiziya kanalları, qəzet və jurnallar, dərnəklər, maqazinlər açıldı, bütün millətlərin öz dilində özgürcə yayımları yayımlanır, nəşr olunur və xalq oxuyur. Kürdüstan hököməti tərəfindən heç bir basqı heç kəsə olmayıb və yoxdur.

- Kürd rəhbərliyi sizə necə münasibət bəsləyir?

- Kürd xalqı tarixi bir zülm altındadırlar. Bu zülmləri görən kürd milləti türkmanlara, məsihlərə, assurilərə, kuldanilərə, ərəblərə qardaşcasına baxır. Onlar istəmirlər ki, bir vaxtlar özləri yaşadıqları zülmləri başqa millətlər də yaşasınlar. Ona görə də Kürdüstan rəhbərliyi tərəfindən böyük demokratik seçim uyğulandı, tətbiq olundu. Bu demokratiyanın içərisində türkman milləti də yararlandı. Xalqımızın arzuladığı milli partiyalar elan olundu. Qanuni parlamentdən iş görmək icazəsi aldı. Kürdüstanda bütün azsaylı xalqlar örnək demokratiya əldə etdilər. Hökümət dairələrində təmsil olundular.

Arzumuz budur ki, Yaxın Şərqdə və dünyada Küdüstanda olan demokratiya həyata keçirilsin, heç bir xalqın haqqı tapdanmasın. Necə ki, kürd xalqı bu böyük özgürlüyü bizə rəva gördülər ki, öz dilimizdə məktəbimiz , radio və televiziyamız, qəzetimiz, mədəniyyət mərkəzimiz olsun ki, adət-ənənələrimizi unutmayaq. Bu həqiqəti biz Kürdüstandan bütün dünyaya səsləndiririk, zülm dönəmi getdi!

Qoy Türkiyə bizim daxili işimizə qarışmasın, orda yaşayan iyirmi beş milyonluq kürd xalqının haqlarını versin. Müharibə zamanı bitdi.Cənabınız Azərbaycanın yaşamından nümunə verdiniz ki, orada necə yaşayırsınız. İnanın millət birliyi qarşısında heç bir qüvvə dura bilməz. Bu gün kürd xalqı üzərinə nə qədər basqı çox olursa , qarşı durma da çox olur. Çünki millətin, xalqın qarşısında heç bir şey dura bilməz. Əgər biz istəsək ki, insanlarımız barış içərisində yaşasınlar və bir insan yaşamını tətbiq etsinlər, onda millətlər bir-birinə qardaş gözü ilə baxmalıdırlar. Qoy bir-birlərinə kömək etsinlər. İraq Kürdüstanındakı seçimi ölkələrdə tətbiq etsinlər. Çünki bu demokratiya bizə şan-şərəf verir,biz bu demokratiyanı müdafiə edir və özgürcə yaşayırıq. Bir əldən min könüldən dövlətimizə xidmət edirik.

Türkiyə dövləti öz içində yaşayan xalqların demokratik haqqlarını versin, kürd xalqını millət kimi tanısın, bizə verilən haqqları onlara da versin, ondan sonra başqalarının işinə qarışmağa yox, danışmağa haqq qazansın.

- Dünya türkdilli dövlətlərinə nə demək istərdiniz?

- Bizim soyumuzdan, bizim qanımızdan olanlar, türk dünyasında yaşayan insanlarımız, Azərbaycandır, Türkiyədir, Qazaxstandır, Özbəkistandır və.s. Bizlər bu dildən, bu nəsildən olanlar Səddam Hüseyn dönəmindən başımıza gətirilən zülm zamanı heç kəs səsini çıxartmadı. Bizim ümidimiz bir Türkiyə dövləti idi ki, bizim adımızı dilə gətirsin və bizi müdafiə etsin. Amma çox təəssüflər olsun ki, bir neçə çirkli əlləri istiğbarat fikri ilə göndərdilər içimizə, bizim türkman millətinin istiqbalını öz mənfəətinə qurban verərək yox etsinlər. Düşmən tapmağa, kürd xalqı ilə türkman xalqını düşmən etməyə və şovinist ərəblərlə işbirliyi yapıb, kürd və türkman xalqının əldə etdiyi azadlığı məhv etsinlər.

Bu da bir məzlumiyyəti sürdürməkdir. Kürd xalqı da bizim qardaş xalqımızdır. Kürd xalqının sayəsində biz də başı uca, kəramətlə, şan-şərəflə yaşayırıq. Bu dövlətlərə, türk dünyasına səsləndiyimiz məsələ odur, türkman xalqını qurban etməsinlər öz mənafeylərinə. Türkman azad bir millətdir, burada qardaş xalqlarla birgə yaşayırıq. Bizi özlərinə dost etsinlər. Çalışsınlar ki, buradakı xalqlarla bizim qardaşlığımızı şanlışərəfli etsinlər. Kərkük və cənub bölgələrdəki xalqların durumu çox ağırdır. Biz Kürdüstan rəhbərliyindən xahiş edirik ki,bu bölgələri referendum yolu ilə Kürdüstan bölgəsinə aid etsinlər.Heç kimin haqqı yoxdur, biz türkmanların adından danışsın. Biz xahiş edirik ki, Azərbaycan hököməti, Azərbaycan dövləti bizim hüquqlarımızı müdafiə etsin.Kürdüstan hököməti ilə ictimai-siyasi, iqtisadi və mədəni əlaqələr yaradılsın. Məktəblərimizdə azərbaycan tədris sistemini təşkil edilsin. Çünki biz azərbaycanlıyıq!

Azərbaycanın sovetləşməsi və Qarabağın qara günləri

Cəmil HƏSƏNLİ
Tarix elmləri doktoru, professor

"Media forum" saytı tarixçi alim Cəmil Həsənlinin "Azərbaycanın sovetləşməsi və Qarabağın qara günləri (1920-1923)" araşdırmasını oxuculara təqdim edir.

Əvvəli ötən saylarımızda

Xankəndi tarixən müsəlmanların yaşadığı və muxtar vilayət yaradılarkən türk yaşayış məntəqəsi kimi qeydə alınan kiçik bir yaşayış məntəqəsi idi. Ona qəsəbə statusunun verilməsi Xankəndinin "paytaxt" olmaq zərurətindən irəli gəlirdi. 1920-ci ilin iyulundan başlayaraq Xankəndinin mərkəz olması istiqamətində fikirlər səslənməyə başlanmış, 1922-ci ilin payızından etibarən isə bu istiqamətdə əməli addımlar atılmağa başlamışdı. Hələ 1920-ci ilin aprel ayının sonunda yaradılmış əsasən daşnaklardan ibarət olan Dağlıq Qarabağ erməni komitəsi az sonra çox asanlıqla Azərbaycan Kommunist Partiyasının qəza komitəsinə çevrilib və iyul ayının 11-də həmin komitənin başçısı kimi S.Ambarsumyanın və digər bir həmkarının Azərbaycan K(b)P MK-ya göndərdiyi məruzədə bildirirdi ki, biz müsəlmanlar arasında partiya işinin qoyuluşundan tamamilə məlumatsızıq və müsəlman yoldaşlardan tamamilə ayrılıqda işləyirik: "Partiya nizamsızlığı Qarabağda bütün təşkilatı işi məhv olmaq təhlükəsi altına alır. Mərkəz lazımdır və bu mərkəz Qarabağın bütün rayonlarının coğrafi və iqtisadi baxımdan əlaqələndirən Xankəndi olmalıdır".

Göründüyü kimi, müxtəlif erməni təşkilatları hələ sovetləşmənin ilk aylarından başlayaraq Xankəndini mərkəz kimi gözaltı etmişdilər.

1922-ci ilin dekabrında Qarabağ komitəsinin tərkibi Azərbaycan MİK-in kommunist fraksiyası ilə birlikdə AK(b)P MK-da təsdiq edildikdə komitəyə tapşırıldı ki, Xankəndidə məktəb və xəstəxana açılması işini həyata keçirsin. Əsasən azərbaycanlılardan ibarət olan Şuşa şəhərinin əhalisinin bu məsələyə münasibəti necə idi?

1923-cü ilin avqust ayının 9-da Şuşa şəhər əhalisinin adından onların səlahiyyətli nümayəndələri Rüstəm Əliyev, İbrahim Musayev, Bəşir Sarabi və Hacı Şəmşiyevin Azərbaycan Mərkəzi İcraiyyə Komitəsinə göndərdikləri ərizə bu baxımdan müstəsna dərəcədə maraqlıdır. Ərizənin əvvəlində son yüz il ərzində Qarabağda cərəyan edən hadisələrə toxunaraq deyilirdi: "Bir əsrdən artıq davam edən uzun illər ərzində Qarabağ Rusiya imperiyasının digər hissələri kimi rus militarizminin zülmü altında inləyib".

Sonra onlar Şuşa şəhərinin və ətrafdakı müsəlman kəndlərinin Muxtar Qarabağ Dağlıq Vilayətinin tərkibinə daxil edilməsinə öz etirazlarını bildirir və Azərbaycan Mərkəzi İcraiyyə Komitəsindən xahiş edirdilər: "Şuşa şəhəri və onun ətrafında olan müsəlman kəndləri iqtisadi baxımdan yeni yaradılan Kürdüstan qəzasının əhalisi ilə bağlıdır. Ona görə əhali bizi vəkil edibdir ki, şəhərin və onun ətraf kəndlərinin Kürdüstan qəzasına birləşdirilməsi məsələsini qaldıraq. Yuxarıda deyilənlərə əsasən biz əminik ki, sovet hökuməti əhalinin maraqlarından yan keçməz, əksinə, həmişə onun ədalətli istəklərini xoş məramla qarşılayar. Ona görə də xahiş edirik ki, Şuşa şəhəri və onun ətraf kəndlərinin əhalisinin Kürdüstan qəzasına birləşdirilməsi ilə bağlı müraciətini təmin edəsiniz".

Ərizənin sonunda Şuşanın və ətrafdakı müsəlman kəndlərinin səlahiyyətli nümayəndələri yazırdılar: "Əgər hər hansı mülahizələrlə bizim xahişimizi yerinə yetirmək mümkün deyilsə, onda xahiş edirik Şuşa şəhərini Dağlıq Qarabağın mərkəzi kimi saxlayasınız, onu (mərkəzi - C.H.) Xankəndinə keçirməyəsiniz".

Şuşa əhalisi nümayəndələrinin Azərbaycan Mərkəzi İcraiyyə Komitəsinə müraciətindən xəbər tutan kimi yeni yaradılmış muxtar vilayətin erməni rəhbərliyi Sergey Kirova teleqram vurub bunu ehtikarlıq adlandırdılar. Şuşa Qəza İcraiyyə Komitəsinin katibi S.Manusyan yazırdı ki, belə müraciətlər mərkəzin köçürülməsinin Şuşada ticarətin bağlanmasına gətirib çıxaracağını hiss edən tacirlərin gözlədikləri gəlirdən məhrum olacaqları təhlükəsinin açıq ifadəsidir.

Lakin vilayətin erməni rəhbərliyinin müqavimətinə baxmayaraq Şuşa əhalisi muxtar vilayətin tərkibində qalmamaq üçün öz səylərini davam etdirdi. 1924-cü ilin yanvar ayının 4-də Şuşa əhalisinin adından səlahiyyətli nümayəndə kimi Miriş Mirbağırov və Ələsgər Quliyev surəti Sergey Kirov, Mir Cəfər Bağırov və Serqo Orconikidzeyə olmaqla Zaqafqaziya sovetlər qurultayına göndərdikləri teleqramda Şuşanın çoxminli azərbaycanlı əhalisinin adından bu şəhərin Kürdüstan qəzasına birləşdirilməsini tələb edirdilər. Yalnız Şuşa şəhərinin azərbaycanlı əhalisinin ciddi cəhdlərindən sonra AKP MK 1924-cü ilin aprel ayının 17-də keçirilən iclasında Qarabağ Vilayət Komitəsinə tapşırdı ki, ətrafındakı türk kəndləri ilə birlikdə Şuşa şəhərini ayrıca inzibati rayona ayırsın.

***

Muxtar Qarabağ Dağlıq Vilayətinin yaranması haqqında Azərbaycan Mərkəzi İcraiyyə Komitəsinin dekretinin sonuncu, 5-ci bəndində göstərilirdi ki, vilayətin əsasnaməsini hazırlamaq və Muxtar Qarabağ Dağlıq Vilayətinə faktiki olaraq inzibati vahid vermək, habelə muxtar vilayətin sərhədlərini müəyyən etmək üçün Dağlıq Qarabağın, düzən Qarabağın, Kürdüstan və Azərbaycan SSR-in mərkəzi orqanlarının nümayəndələrindən ibarət qarışıq komissiya yaradılsın. Komissiyaya tapşırılırdı ki, avqust ayının 15-nə qədər öz işini başa çatdırsın.

Ona görə də Muxtar Qarabağ Dağlıq Vilayətinə hüquqi məzmun verməkdən ötrü 1923-cü ilin iyul ayının 14-də AK(b)P MK-nın Rəyasət Heyəti onun əsasnaməsinin hazırlanması məsələsini müzakirəyə çıxardı. Ə.Qarayevin iştirak edə bilməyəcəyini nəzərə alaraq A.Karakozov, Ç.İldırım, M.Xanbudaqov, M.Çalyan və S.Manusyandan ibarət komissiyaya rəhbərlik etmək Dadaş Bünyadzadəyə tapşırıldı. Komissiya ən qısa zamanda əsasnaməni hazırlayıb Rəyasət Heyətinin təsdiqinə verməli idi.

İyulun 23-də AKP MK Rəyasət Heyəti bu məsələni yenidən müzakirəyə çıxarıb əsasnamə layihəsində bəzi kiçik dəyişikliklər etdi. Eyni zamanda iclasda Dağlıq Qarabağ işləri üzrə komitə ləğv edildi və onun bütün əmlakı muxtar vilayətin inqilab komitəsinə verildi. Bununla yanaşı Azərbaycan XKS iyul ayının sonunda Muxtar Qarabağ Dağlıq Vilayətinə 8 min çervon (1922-1947-ci illərdə SSRİ-də on manatlıq kağız pul - C.H.), 15 min qızıl manat dəyərində 5 min pud kerosin, müxtəlif tikinti materialları və 10 min arşın bez buraxdı.

1923-cü ilin iyul ayının son günlərində Muxtar Qarabağ Dağlıq Vilayətinin əsasnaməsini hazırlayan komissiyanın geniş iclası keçirildi. İclasda 1923-cü ildə quberniya icraiyyə komitələri üçün qəbul edilmiş əsasnamə Muxtar Qarabağ Dağlıq Vilayəti üçün də əsas kimi götürüldü. İnzibati baxımdan muxtar vilayət Qarabağda yaşayan erməni əhalisi bəhanəsi ilə yaradılsa da, komissiyanın iclasında Qarabağın çox sayda türk kəndlərinin də onun tərkibinə daxil olması haqqında qərar qəbul edildi.

Hətta komissiya üç nəfər əleyhinə olmaqla böyük səs çoxluğu ilə Şuşa şəhəri və Xonaşen kəndinin düzən Qarabağa aid olması haqqında qərar qəbul etsə də, A.Karakozov təkid etdi ki, Şuşa şəhəri və Xonaşen ərazisi Dağlıq Qarabağın tərkibində qalmalıdır. Bir Karakozovun mövqeyi komissiyanın sədri də daxil olmaqla iclasda iştirak edən altı nəfər azərbaycanlı rəhbər işçinin mövqeyindən güclü çıxdı. Eyni zamanda iclasda düzən Qarabağın və Kürdüstanın idarəçilik forması və inzibati bölgüsü haqqında qərarlar qəbul edildi.

Bir il sonra, 1924-cü ilin iyun ayının 5-də Ağdam qəzası ilə Muxtar Qarabağ Dağlıq Vilayəti arasında sərhəd məsələlərini aydınlaşdıran komissiyanın iclasında Azərbaycan Mərkəzi İcraiyyə Komitəsinin 6 avqust əmrinə əsasən Xonaşen torpaqlarının, o cümlədən Kuropatkino kəndinin ərazisinin muxtar vilayətin sərəncamında qalması haqqında qərar qəbul edildi. Qərarın ikinci bəndinə əsasən, qeyd edilən ərazilərdə artıq 1924-cü ildə əkin işləri aparmış avşarlar məhsul toplamaq hüququndan məhrum edildilər.

***

Azərbaycan Mərkəzi İcraiyyə Komitəsinin muxtariyyət haqqında dekretindən sonra Dağlıq Qarabağda yaranmış vəziyyəti öyrənmək və izahat işləri aparmaq üçün AK(b)P MK Rəyasət Heyətinin 20 avqust və MK katibliyinin 5 sentyabr qərarına uyğun olaraq Eyyub Xanbudaqov, İsay Dovlatov və Mir Cəfər Bağırovdan ibarət heyət Qarabağa ezam edildi. Onlara tapşırıldı ki, müsəlmanların yaşadığı Kolanı kəndi ilə ermənilərin yaşadığı Sarov kəndi arasında yaranmış münaqişəni də ətraflı şəkildə öyrənsinlər.

Bu ezamiyyətin yekunları oktyabr ayının 8-də Rəyasət Heyətində geniş müzakirə olundu və müvafiq qərar qəbul edildi. Qərarda Dağlıq Qarabağ üçün haqqı ödənilmədən meşə materiallarının buraxılması Torpaq Komissarlığına tapşırılırdı. XKS-ə tapşırıldı ki, Dağlıq Qarabağ üçün borc toxum verilməsinin artırılması məsələsini qaldırsın, Stepankənddə (Xankəndində - C.H.) elektrik stansiyası qurulması üçün vəsait buraxılması işini sürətləndirsin və Dağlıq Qarabağın aclıq çəkən əhalisinə təcili qaydada yardım göstərsin. Karakozova və Torpaq Komissarlığına tapşırıldı ki, Dağlıq Qarabağda torpaq məsələləri ilə bağlı məsələləri aydınlaşdırsınlar. Səhiyyə Komissarlığına tapşırıldı ki, Stepankənddə xəstəxana açsın. Torpaq Komissarlığına tapşırıldı ki, Stepankənddə aqroməntəqə təşkil etsin (Ağdam və TərTər aqroməntəqələrinin hesabına olmamaq şərti ilə).

Eyni zamanda iclasın qərarı ilə Qarabağ Vilayət Komitəsinə və icraiyyə komitəsinə təklif edilirdi ki, əsasən müsəlmanlar yaşayan kəndlərin Kürdüstan qəzasına verilməsi ilə bağlı Qaladərəsi rayonunda sərhədləri yenidən nəzərdən keçirsin.

Sonuncu məsələ ezamiyyətdən qayıtdıqdan sonra Mir Cəfər Bağırovun AK(b)P MK-ya yazdığı geniş xidməti məlumatda irəli sürülmüşdü. Bağırov bildirirdi ki, 10 min nəfər müsəlmanın yaşadığı Şuşa şəhəri istisnasız olaraq Kürdüstan qəzasına birləşmək istəyir. O təklif edirdi ki, Şuşa şəhəri Kürdüstan qəzasına birləşdirilə və bundan sonra qəza mərkəzi bilavasitə Şuşaya köçürülə bilər.

Ardı var

Əsəd Ərbil

Ənfal

Arayış:

1-ci Səddam rejimi tərəfindən 7000 Kürd ailəsi Ərbil, Duhok şəhərlərindən alınaraq diri-diri onları toplu məzarlıklara basdıraraq ictimaiyyətdən gizlətdilər.

2 -ci Hələpçə qəsəbəsində və ətraf kəndlərində isə qadağan olunmuş kimyəvi bombaları mülki insanlara qarşı istifadə edərək bu rejim, minlərcə insanı şəhid etdilər.

Bu şeirimi insan haqqı olaraq o, Şəhidlərə yazmışam:

İnsanlarda
Qaranı ağı fərq etməm
Hamımızı bir nəsnə toplar
Oda kutsal
İnsan sözcüyü.

Ey Ənfal ailələri ...
Ey Hələpçənin
Şəhid ana və ataları,
qardaş bacıları :
Dəyəriniz başım üsdə,
Qəlbimdə də
Adınız və yeriniz vardir.
Bizdə Türkmənlər
Sizin gimi
Acılar çəkdik,
Qurbanlar verdik,
Üç ağaca da asılmışıq,
Sürgünlərədə
Götürüldük zorla
Yoxsa da zorla.

Bunlara rağmən
babalarımız şəraf meydanını
heç buraxmadılar
Topraklarımızı savunarak
Şəhid düşdülər
Ama topraqlarsa
Özgür qaldı.

Bizimdə sizin kimi
Dul analarımız
Zülmə dirəndilər
Mərdlik südünü
Bizlərə əmizdirdilər.

Mən bir Türkmənin
Şəhid qardaşıyam
Ki vətən uğrunda
qanını tökdü,
Sizin şəhidlərinizdə qardaş idilər
Güney Afrika da belə
Yapon, Kore və Bosna Hersiktə də
Şəhid düşən qardaşımdır,
Bunlar vətən, Millət və Dil
Yçün şəhid olmuşlardır.
Öz yarama rağmən
Sizlərə də acıyıram
Ənfal olduğunuza
Hələpçədə yasak atom
Və Kimyəvi
Bombalarla vurulduğunuza
Sizində yaranız dərindir
Deməm dərin deyil
Tıpkı bizim kimi.

Bu olaylarda bütün Dünya
Gözü önündə vuruldunuz
Ama kimsə səsini çıxartmadı.

Yüzlərcə Təzə Hurmatuda
Kurşuna düzülən
Gənç Türkmənləri
Şəhid etdilər
O, zalım rejim adamların
Qırılmış əlləriylə,
Ürəyi olan
Onlara acıdı
canlar və sümükləri
Birbirinə qarışdı
Ayni Hələpçədə
Düşən şəhidləri kimi
Canla tənləri tanınmadı
O, düşən şəhidlərin
Ət sümüklər toplanaraq
Cənnəttə ....
Təzə Hurmatu
Və Hələpçə ilə
Ənfal şəhidləri
Birləşdilər və qol qola
Ataraq öpüşürlər.

İnanın könlümüzdə açılan yara
Çok dərin və böyükdür
Bizlərdə də rejim adamlara
Az zülüm etmədilər
Asimilasyon siyasəti
Qədərincə uyguladılar
Və çox dəyərliləri
Qayb ettik, itirdik

Sizidə kor olmuş
yasak olan ...
Napalım və uluslar arası
Yasak bombalar
Və insan hakları xaric
Kimyasal və Biolojik
Silahlarla sizləri vurdular
Kimsə gəlmədi
bu zülmü durdurmağa
Kimsədə səsini belə çıxartmadı
İstədikləri qədər
Vurdular, güldülər və öldürdülər.
Bu insanlıqdan uzaq olaylar
Sizləri Dünyaya tanıtdırdı
Ənfal və Hələpçə olayları
Kürd xalqının simvolu oldu.
Verdiyiniz
Hələpçə, Balisan və Barzanda
Və verdiyimiz Ərbil, Kərkük
Köprü, Talafar və Tuz Hurmatuda
Bütün şəhidlərimizin
Tökülən qanları bir olub
onların sayəsində
Azad və ozgür olduq
özgür parlamentimiz
və Hökumətimiz vardır
Bu kutsal şəhidləri unutmamalıyıq
Onlar ölümsüz oldular
Və özgürlük məşəllərini yandırıb
Yollarımızı
İşıqlandırdılar, aydınlatdılar
Bizlərdə onların izindəyik.

Yaşasın XalqlarınBirliyi ...
YaşasınXalqların Qardaşlığı ...
Yaşasın İnsanlığın Özgürlüyü.

AX FELEK!..

Ax felek, wax felek, bê îtbar, felek,
Tu sîyar, em peya, te nagrin, felek,
Em hene, em dijîn, dizêrin, felek,
Carekê rûyê me bikene, felek.

Neyar hat, hebûn bir, şa bûyî, felek,
Em kaliyan, naliyan, seqiriy, felek,
Zar maşyan,dê giryan, ne hatî, felek,
Carekê rûyê me bikene, felek.

Kasil bûn, rêncîyan dûmeka, felek,
Afrîkê zengê reş aza bûn, felek,
Netirse xemêd me sivike, felek,
Carekê rûyê me bikene, felek.

Tew millet, bûn xweyî mal-rusqet, felek,
Erd yê me, em mane bê welat, felek,
Em dimrin, tu dîsa kivş nabî, felek,
Carekê rûyê me bikene, felek.

Mirî çûn, em zindî hûrxwaş bûn, felek,
Tirbên me bin tanga pêpez bûn, felek,
Kanên me neyara kişandin, felek,
Carekê rûyê me bikene, felek.

Mergên me, deştên me, bedewin, felek,
Mal ya me, em têda firarin, felek,
Avên me dikişin, em tîne, felek,
Carekê rûyê me bikene, felek.

Me Rustem da, Sulheddîn da, ingirîy, felek,
Me Feqî da, me Xanî da, xeriqîy, felek,
Em binisîn, em çilmisîn, nehatî, felek,
Carekê rûyê me bikene, felek.

Helebce tew bû jehr, geş bûyî, felek,
Çûk helyan, em nalyan, te xwaş hat, felek,
Mêr mirin, keç zeryan, tu ku bûyî, felek,
Carekê rûyê me bikene, felek.

Qasim hat, Seddam hat, doş bûyî, felek,
Kemal hat, Cemal hat, geş bûyî, felek,
Teyara em kuştin, te fêz da, felek,
Carekê rûyê me bikene, felek.

Pir dergûş, ser berfa qerisîn, felek,
Hêleçan vala man, te xwaş hat, felek,
Xortê qenc, dotê baş, qir-qut bûn, felek,
Carekê rûyê me bikene, felek.

Şewlê dûr, gelyê kûr, betilîn, felek,
Çemê gur, ser me da miçiqîn, felek,
Bextê me tim reş bû, tu kuyî, felek,
Carekê rûyê me bikene, felek.

Xwedê em dergê xwe avîtin, felek,
Ser erdê em rehet qet nebûn, felek,
Birîn me axivîn, te kew neda, felek,
Carekê rûyê me bikene, felek.

Em Kurdin, qels nabin, bîr meke, felek,
Pêş dijmin, ber zûlmê narevin, felek,
Yan mirin, yan Welat, dew eve , felek,
Carekê rûyê me bikene, felek.

İNDİ YALAN, YALAN KÜRDƏM

Babam Nəbi, nənəm Həcər,
Əsli bəlli ərən Kürdəm.
Namərdləri, şərəfsizi,
Mərd önünə sərən Kürdəm.

Göz açmışam at belində,
Qara sazın zil telində,
Dəlidağın Kürd elində,
Kürd bətnindən doğan Kürdəm.

Mərd anadan igid doğan,
Nəsilindən qeyrət yığan.
Dar qəfəsə geniş sığan,
Hər cür sınaq görən Kürdəm.

Zirvələrdən nərə çəkən,
Beqeyrətin qanın içən,
Yaxşısını pisdən seçən,
Haq yerini bilən kürdəm.

Qartal kimi qayalarda,
Şahin kimi səmalarda,
İgid kimi davalarda,
Kürd izini, qoyan Kürdəm.

Sərt qayadan məğrur keçən,
Bal bulaqdan şərbət içən,
Dağ döşündən lalə biçən,
Saf çiçəyi dərən Kürdəm.

Düşməninə əyilməyən,
Ayaqlara geyilməyən,
Qiruruna yenilməyən,
Kəhər üstə, kürən Kürdəm.

Millətinə mərd yarıyan,
Haq yarasın hey sarıyan,
Şərəfini tək qotuyan,
Haqsızlığa dinən kürdəm.

Döyüşlərdə döyülməyən,
Qeyrətinə söyülməyən,
Polad kimi əyilməyən,
Tən ortadan sınan Kürdəm.

Indi mərdi görünməyən,
Yağla-şoru bilinməyən,
Vətən dağı silinməyən,
Qürbət eldə viran kürdəm.

Pəran düşdü doğmam, yadım,
Küskün oldu ismim, adım,
Eşidilmir gurd fəryadım,
Əzəməti talan Kürdəm,
İndi yalan, yalan Kürdəm.

LAÇINDA

Möhlət ver, ey tanrı, möhlət ver bir az,
Laçın azad olsun, ölüm Laçında.
Öpüm torpağını ölümdən əvvəl,
Bir dinə-imana gəlim Laçında.

Axsın ağ suları qoy axım-axım,
Qırxqızın döşünə ay-ulduz taxım.
Zəfər bayrağıma vüqarla baxım,
Ölümün üzünə gülüm Laçında.

Könlüm qanad açsın dağlar boyunca,
Lalələr sayrışsın ulduz sayınca.
İçsin Həkəridən, içsin doyunca
Bu təşnə dodağım-dilim Laçında.

Ah çəkib qayalar, daşlar ağlamış,
Kimsəsiz gədiklər el soraqlamış.
Göllərin aynası qubar bağlamış,
Özüm qubarını silim Laçında.

Ağlar gözlərimlə Kürəm, Arazam,
Qüdrətim çatarmı bu dərdi yazam.

Nə vaxtdan həsrətlə köklənmiş sazam,
Sevincə köklənər telim Laçında.

Gözəllər gəzdikcə yaşıl yaylağı,
Səngisin sinəmin göynəyən dağı.
Atamın yurdunda sönmüş ocağı
Qalasın, yandırsın əlim Laçında.

Kürdoğlu qalmasın dünyada naçar,
«Bir yandan bağlayan bir yandan açar».
Məzarımın daşı şəfəqlər saçar,
Məni basdırarkən elim Laçında.

10.X.1998

www.netewe.com

ŞƏRƏF XAN BİDLİSİNİN «ŞƏRƏFNAMƏ» ƏSƏRİ KÜRD XALQININ TARİXİ MƏNBƏYİ KİMİ

Əvvəli ötən saylarımızda

Miyafariqin vilayətində yaşayan Süleymani Tayfasının keçmiş başçısı Ziyaəddin Diyarbəkir hökmdarı Qızılbaş sərkərdəsi Xan Məhəmməd Ustaclu ilə qohumluq və dostluq ittifaqı yaratdığı üçün Kürdüstan I Sultan Səlim tərəfindən işğal edildiyi zaman onun bütün torpaqları sultanın xüsusi mülkiyyətinə çevrildi. Sultan Süleyman Qazi zamanında bu əmirlikdə yaşayan tayfa üzərinə ağır vergi qoyuldu. Sultan bu vergilərin toplanması işini Miyafariqin əmiri Bəhlul bəyə tapşırdı. Lakin o, vergiləri toplayıb Diyarbəkir xəzinəsinə təqdim edə bilmədi.

Bidlisi göstərir ki: «Türklərin Əcəm torpaqlarına qarşı uzun zaman davam edən yürüşləri nəticəsində Süleymani tayfası ağır vəziyyətə düşdü. Onlar sultan vergisinə etiraz əlaməti olaraq öz vətənlərini tərk etməyə məcbur oldular» (76, 267-270).

Öz əmirliklərini tərk edən bu tayfalar Azərbaycan sərhədlərinə köçdülər. Çünki sərhəddə yaşayanların vergiləri nisbətən az müəyyən edilirdi. Beləliklə də Süleymani tayfası sultan xəzinəsinə verəcəkləri bütün vergiləri ödəməkdən imtina etdi.

Ağır və dözülməz vergiyə qarşı mübarizə Kürdüstanın başqa vilayətlərini də bürüdü. Süleymani tayfaçsından sonra başqa tayfalar da hər cür vergi rüsumlarını ödəməkdən boyun qaçırdılar. Şahsuvar adlı bir şəxs vergi əlehinə başlanan mübarizənin başında durdu. Şahsuvar Bayəzid qalasının mirlivası idi38. Bidlisi yazır ki: «O, Süleymani tayfası və başqa tayfalardan ibarət 1000-dən artıq adam ətrafına topladı və Osmanlı sultanına veriləcək bütün vergiləri rədd etdi (76, 270). Sultanın əmrinə görə Bəhlul bəy o rayonların vergisini toplamaq və Diyarbəkir xəzinəsinə təhvil vermək üçün oraya göndərildi. Lakin Süleymani tayfası ona müqavimət göstərdiyinə görə iş silahlı vuruşma ilə nəticələndi. Nəhayət, Bəhlul bəy öldürüldü və vergi toplanmadı. Bəhlul bəyin ölümündən sonra oğlu Əmir xan tayfaya başçı oldu. O da tayfa üzvləri ilə yaxşı rəftar etmədi və tayfa içərisində üsyan hərəkatı yenidən gücləndi. Sultan, Əmir xanı və onun tərəfdarlarını edam etməklə, üsyan hərəkatının qarşısını aldı.

Sultan, Əmir xanın qardaşı Ömər bəyi Miyafariqin əmiri təyin etdi. Bidlisi qeyd edir ki: «O, Diyarbəkir xəzinəsinə ildə 4 xalvar39. qızıl, başqa vergi rüsumlarını ödəməli idi. Lakin Ömər bəy bu işin öhdəsindən gələ bilmədi» (76, 271). Odur ki, III Sultan Məhəmmədin (1594-1603) əmrinə əsasən Miyafariqin əmirliyi əsil varisi Ömər bəydən alındı və İbrahim bəy Axsağa verildi. Bu hadisədən sonra Ömər bəy bir sıra kürd əmirlərinin köməyi ilə sultan vergisini toplamağa səy göstərdi, lakin bir nəticə olmadı. Bundan sonra o, öz silahlı qüvvəsi ilə birlikdə sultan hökumətinə qarşı çıxdı, lakin qüvvəsi az olduğundan təxribatçılıq yolunu seçdi. Ona görə də Bidlisi onu qarətçi və yolkəsən kimi qeyd edir (76, 271).

Həmin dövrdə baş verən üsyanlardan biri də Osmanlı hakimiyyətinə tabe olan Bəxti tayfasının silahlı üsyanından ibarət idi. Bu üsyan əsasən Osmanlı sultanı tərəfindən həmin tayfaya təhmil edilən əmirə qarşı idi.

Mənbələrdəki məlumata görə vəzir Fərhad paşa 1582-ci ildə Əmir Əziz adlı bir şəxsdən 112 min florin pul alaraq onu Cəzirə əmiri təyin etdi. Lakin Bəxti tayfası əsil varis Əmir Hasirin əmir olmasını istədiyinə görə Fərhad paşaya bildirdilər ki, Sultan Süleyman Qazinin əmrinə görə tayfalar istədikləri şəxsi özlərinə başçı seçməlidirlər: «Biz isə Əmir Əzizi deyil, Əmir Nasiri istəyirik». Bidlisi qeyd edir ki: «Nazir bu sözdən qəzəbləndi və dərhal Əmir Nasirin öldürülməsini əmr etdi» (76, 136).

Cəzirədə yaşayan müxtəlif kürd tayfaları bu hadisədən çox qəzəbləndilər. Bundan sonra Əmir Nasirin qardaşları: Əmir Şərəf, Əmir İzəddin və Əmir Əbdal silahlı mübarizəyə başladalar. Bəxti tayfası ilk günlərdən bu mübarizəyə qoşuldu. Tayfa üzvləri Nazir Fərhad paşa tərəfindən Cəzirə əmiri təyin edilmiş Əmir Əzizi qovmağı və Əmir Nasirin intiqamını almağı öz qarşılarına məqsəd qoydular. Bəxti tayfası Cəzirə əyalətinin bir sıra şəhər və kəndlərini silah gücünə özlərinə tabe etdilər. Vəziyyəti belə görən Əmir Əziz İstambula qaçdı, lakin onun tərəfdarları vuruşurdular. 40 gün davam edən silahlı vuruşma Bəxti tayfasının qələbəsi ilə nəticələndi. Bu hadisə III Sultan Muradı çox qəzəbləndirdi. O, Mosul əyalətinin bəylərbəyisi Hüseyn paşa başda olmaqla Cəzirəyə Kürdüstan əmirlərindən ibarət böyük bir ordu göndərdi və bu əyaləti guya təcavüzkarlardan xilas etmək haqqında lazımi göstəriş verdi. Bidlisi yazır ki: «Sultan başqa özbaşınalıq edənlərə ibrət dərsi olmaqdan ötrü Hüseyn paşaya tapşırdı ki, Əmir Şərəf və onun qardaşlarını cəzalandırsın» (76, 139). Lakin bu vuruşmada da yenə Əmir Əziz və tərəfdarları məğlub oldu, hətta Əmir Əziz öldürüldü. Beləliklə də, üsyançılar qalib gəldi. Əmir Şərəf Cəzirə hökmdarı oldu. Bununla da Bəxti tayfasının üsyanı müvəffəqiyyətlə qurtardı.

XVI əsrdə irsi torpağı əlindən çıxan kürd əmirlərindən biri də Yəzdi tayfasının başçısı Əmir Seyfəddin idi.

Əmir Seyfəddin Sultan Süleyman Qazi tərəfindən irsi əmirliyindən məhrum edilmişdi. O, sultan tərəfindən Səhran vilayətinə əmir təyin olan Hüseyn bəyin əlehinə çıxdı. Əmir Seyfəddini tayfanın bütün üzvləri müdafiə etdiyinə görə də o, tayfanın köməyi ilə üsyan qaldırıb Dasni tayfasının başçısı Hüseyn bəyi məğlub etdi. Bu vuruşmada Dasni tayfasından 500 nəfərdən çox adam öldürüldü. Bu hadisə Osmanlı sultanının xoşuna gəlmədi. O, yenə də təcavüzkarları (müstəqil hərəkət edən kürdləri) cəzalandırmaq üçün ordu göndərdi. Bidlisi yazır ki: «Sultan Kürdüstan əmirləri ilə birlikdə Əmir Seyfəddini təqib etdi və Səhran vilayətini işğal etmək üçün təşəbbüs göstərdi, lakin müsbət nəticə ala bilmədi» (76, 275-276).

Əmir Sefəddin öz əmirlərinin müstəqilliyini saxlayaraq tayfaya başçılıq etdi.

XVI əsrin əvvəllərindən başlanan kürd tayfalarının üsyanında tayfa üzvləri iştirak edirdi. Bu üsyanlar bəzən qələbə, bəzən də məğlubiyyətlə qurtarırdı. Lakin üsyançılar bir tərəfdən öz əmirliklərinin müstəqilliyini təmin edir, digər tərəfdən isə Osmanlı və Səfəvi məmurlarının Kürdüstandakı özbaşınalıqlarının artmasına imkan verirdi.

Mənbələrdəki məlumatlardan aydın olur ki, XVI-XVII əsrlərdə Kürdüstanda bir sıra əmirliklər uzun zaman öz müstəqilliklərini qoruyub saxlaya bilmişdir. Belə ki, 1588-ci ildə Ərdəlan əmiri Helo xan müstəqil əmirlik təşkil etmişdir. Bidlisi yazır ki: «O, sərbəst surətdə tam müvəffəqiyyətlə hələ indiyədək (1596) maniəsiz olaraq hökmdarlıq edir» (76, 89).

Kürd xalqının tələbi ilə Diyarbəkirin bəylərbəyisi İbrahim paşa təxminən 1593-cü ildə həbs edildi və III Sultan Məhəmməd zamanında öldürüldü. Bidlisi göstərir ki: «III Sultan Məhmməd öz düşmənlərini qorxutmaq üçün onu İstambul meydanında dara çəkdirdi» (76, 249).

Beləliklə, XVI əsrdəki kürd tayfalarının üsyanında geniş xalq kütləsi iştirak edirdi. Lakin bu üsyanlardan tayfa başçıları öz mənafeləri üçün istifadə edirdilər. Bu üsyanlar vahid mərkəzləşmiş Kürdüstan dövləti yaratmaq məqsədi deyil, ayrı-ayrı əmirliklərin müstəqilliyini qorumaq məqsədini güdürdü. Bundan əlavə, bu üsyanlar bütün kürd əmirliklərində eyni vaxtda və mütəşəkkil halda deyil, böyük fasilələrlə və pərakəndə halda baş verirdi. Məhz buna görə də Osmanlı sultanları həmin üsyanları yatırmaq üçün çox zaman kürd əmirlərinin öz qüvvələrindən istifadə edirdi (76, 139-276-361).

Kürd tayfa üsyanlarını yatırmaqda Osmanlı paşaları daha qəddar hərəkət edirdilər. Bəzi tədqiqatçıların yazdıqlarına görə Osmanlı hökuməti əlehinə üsyan edən kürd xalqının cəsədlərini uçurum və quyulara dolduran Murad paşa quyuçu ləqəbi almışdı (89, 46).

Beləliklə, XVI əsrdən osmanlıların və Səfəvilərin müdaxiləsinə qarşı davam edən kürd tayfa üsyanlarının üstün cəhəti ondadır ki, o kürd xalqının müstəqillik uğrundakı mübarizə şüurunu daha da artırdı və sonrakı əsrlərdə baş verən milli azadlıq hərəkatının əsasını qoydu.

Bu fəslə yekun vurarkən qeyd etmək lazımdır ki, kürd xalqı Asiyanın ən qədim xalqlarından biri olub əvvəl dağ rayonlarında yaşamış, sonra isə əkinçilik və maldarlıq üçün əlverişli olan düzənlik sahələrə köçmüşdür.

XI-XIII əsrlərdə tayfa imperiyasına sahib olan kürdlər sonrakı əsrlərdə baş verən siaysi hadisələr nəticəsində xırda feodal əmirliklərinə bölündülər. Bir tərəfdən əmirliklər arasındakı feodal müharibələri, digər tərəfdən isə xarici istilalar Kürdüstanın iqtisadi və ictimai inkişafını ləngidirdi.

XV əsrin sonu, XVI əsrin əvvəllərində Kürdüstan kimi zəif ölkənin qonşuluğunda iki qüvvətli dövlətin təşkil olması bu ölkə üçün yeni bir təhlükə oldu. Belə bir şəraitdə kürd əmirləri yaxşı başa düşürdülər ki, bu iki qüdrətli dövlətdən birinə istinad etmədən irsi əmirlik hüququnu saxlamaq mümkün olmayacaqdır. Odur ki, kürd əmirləri gah Səfəvilər və gah da osmanlılar sarayına meyl etdilər. Kürd əmirlərinin bu təmayülündən qonşu dövlətlər dərhal istifadə edərək, onların ərazisini Osmanlı-İran ziddiyyətlərinin mərkəzinə çevirdilər və bununla da kürd əmirlərindən həm hərbi bir qüvvə kimi, həm də öz mənafeləri üçün casus kimi istifadə etməyə başladılar. Əgər dövrün ictimai və siyasi ziddiyyətlərini nəzərə alsaq demək olar ki, kürd əmirləri bu cərəyandan kənarda qala bilməzdilər. Məhz buna görə də Kürdüstan tarixində dəfələrlə Osmanlı-İran himayəsinə keçən kürd əmirləri az olmamışdır.

Ardı var

Newroz cejna dîrokîye

Bêwar
Barî Teyfûrî

Di nav gelên rojhilata nêzîk û navînda gelê kurd yê herî kevnare. Kurda di dîroka van herêmanda dewseke (şopeke) berbicav hîştine. Ev gelê kevnar û mêrxas kareke mezin daye çand û dîroka gelên cuda û pêjdaçûyîn, dewlemendbûna kûltûr û menevîyata wanda roleke girîng leyîstîye. Dibêjin gelê bê çand bê kesayete. Her cejin, merasîm, urf-edet nexşeke çanda gele, him jî pareke bingeha çanda netewî ya dîrokîye.

Her gel jîyanêda anegorî menevîyata xwe çanda xwe çêdike. Cejin, merasîm û li vanava girêdayî erf-edetên cuda-cuda di pêş ketina çanda netewî û civakî da roleke gelekî mezin dilîzin. Di van cejin û merasîmênda helwesta mirovan dereqa jîyanê tê xuya kirinê. Heyam tên dubuhurin hinek cejin, eydên kevn an wêneyên xwe dugeherin, an jî ji bîra gel dertên. lê hinek cejin, eyd jî hene ku çiqasî jî dem bên derbazbin jî ewana di her demîda terî û jîr dimînin û bi coşîya gur, bi heytehol tên qeyd kirin. Ji van cejnan yek yê heyî kevnar cejna Newrozêye. Ev cejin ev çend hezar sale bandorî li ser menewîyata mirovan û gelan dike.

Newroz di dîroka gelê kurdda jî û jîyana wanada jî bi gilîkî kurt jîana kurdanda dewseke hêja girtîye û digire. Cejnên ku bi qedera gelanva, bi rizgarîyêva, şoreşêva têkilîyên wan hene, an jî wanva girêdayîve (di alîyê gelanda bi) di bîranîna wanada timê dijî, an jî derbazî jîyana wan dibe her dem bi hub û hizkirin, bi şadîmanî bi coşîyeke alavî tê nitirandin û parastin.

Newroz di efrandarîya gelê kurdanda cîkî pir bi rûmet û sîyanet digire. Newroz jîyana meda sembola serhildanê û bûyîna azadîyêye,nîşana rizgarîyêye. Newroz destpêka buharê, vejîna tebîetê (siruşt), silava jîyana nû û vemirandina sîtemêye. Newroz emrekî bi rûmete, wekhevîye, nêt û meramên qencin.

Newroz-altindarî û parastina mafên mirovane û xwesteka mirovahîyêye.

Newroz-cejnek dîrokîye. Cejna şehîdane. Newroz-salnama kurd û Kurdistanêye.

Dîrok dide kivşê di berî heyamê me hukumdarên Assûrîyayê li ser axa Kurdistanê û li rojhilatê da hetanî 400 salî hukumdartî kirine. Berî zayînê 612-salê 2610 sal berîya me 21ê adarê bi serwêrtîya mêrxasê lêgêndar Kava xaka Kurdistanê û gelên rojhilatê ji bin bandor û dagirkirina Asûrîyan tên azad kirinê. Dû vê altindarîyêra dewleta kurd a yekemîn Mîdîya tê ava kirinê. Ji vê bûyerê şûnda her sal 21-ê adarê tê hesavkirin çawa destpêka edlayê, biratîyê, emrê şa û aza, roja nû. Bi kurdî nohroj-Newroze. Bi navê Newrozê girêday gelek lêgênd û çîrok hatine gotine. Ji van lêgêndan yek jî bi navê hedad û engal Kavayêva girêdayîye. Navê Kava sembola azadîyêye li Kurdistanê de. Lêgênd weha destpêdibe.

. . . Wextekî li Kurdistanê de bi navê Dehoq hukumdarekî zalimî, bê bext hebûye. Ew gelekî qeddar bûye, hertim bobelat anîye li serê binelîyên Kurdistanê. Rojekê li ser milê wî sîtemkarî du damarê wek mer şîn dibin. Çiqas hekîm û loxman derman çê dikin ku evî hukumdarî devxwîn ji vê xezabê xelazkin. Lê car wî nedibû.

Dawîyêda hekîm û loxman dicivin (beşter) biryar dikin ku hero mêjîyên du xortên kurd bidine wan meran ku zirarê nedine hukumdar û wî nexwin. Wê rojê şûnda hero du xorta dukujin mêjûyê wan didine mera. Binelî, gundî di dest wî zalimî tengezar dibin.

Rokê dîsa mirovên wî qedarî tên ber derê Kava ewladê wî dawîyê dixwazin. Kava mirovekî hunermend bû. ewî bi hesina mirov çêdikir. Kava heyşt zarê xwe qurbana Dehoq dabû. Lê vêcarê yê dawîyê ê neha nade. Miqabilî Dehoq ê bê xwedê cînar û gundîyan beşter dike sozê xwe dikin yek êrîşî li ser qesira wî dikin. Kava çakûçê xweva serê Dehoqê xwînmêj diperçqîne û wî dukuje, leşkerê wî tarmar dikin. Kava qesra wî zulmkarî de rûdinê dibe hukum dar. Gundî hev dicivin. Kava dibêje: - Îro şûnda li welatê me wê xwîn nerije kesekê sîtem nebîne. emê dewletek, jîyanek nû serrastkin agiran vêxin, govendan bikşînin bila roja îro, bîst û yekê adarê roja cejnê be, roja undabûna zordestîyê be, destpêbûna emrê şa û aza be, rênîşa rizgarîyê be Newroz.

Ev lêgênd ji kûraya dîrokê tê. Lêgêndê da rastî heye. Qewimandin li ser rastîyê, heqîyê hatîye efirandin. Ew rastî îro jî li ser axa Kurdistanê dido me. Gel dijî merê çar ser şer dike. Geç û xortên niştimanê bi laşên xwe agrê Newrozê gur tikin û ronayê, azayê di gelê bindest ra tînin. Îro agrê Newrozê dilê hemû kurdê welatparêz de vêdikeve û zûtirê li welat agrê azadîyê vêkeve. Belê Kurdistan bi xwîna şeîdanva çêdibe û em her kurdên bi namûs şerefeke mezin dikişînin, serkeftin dixwazin û dibêjin: "Heta dibî cêleka 40 salî bibe boxê rojekê" an jî "Mirina bi şeref ji emrê bindest çêtire". Belê, heqê kurdan tune vî şerî bidin der. Îro em bi ruhê xwe, bi ramanên xwe, bi nefesa xwe, bi xwîna xwe êrîşî ser merê çar ser dikin, em rêça Kava didimînin. Hesreta me, daxwaza me, ola me, bawerîya me Kurdistane. Kurdistan gazî dike, hîvî dike, gelê kurd xwe timê pêş dixe, jîyanêra dimeşe û dîroka xwe bi xwîna xwe dinivsîne. Bi bawerîke mezin jîyana xwe didomîne, çandeke nû çêdike, li dîroka mirovahîyê belgeke nû vedike, belga qehremanîyê û vê belgê bi xwîna xwe sore qetranva dixemilîne. belê, îro kurd cejna xwe bi xwîna xweva pîroz dikin. Nêzîkî armancên xwe dibin. Agrê Newrozê dişuxule. Ev agir ese ê bibe meşel di welêt. Em kurd bi bawerî hîvîdarê wê roja aza û bi rêzin.

Ew rojê bê....

Ez bawerim ew rojê bê,
Ew qezenca şeîdane.
Hêsrên cavên dayikane,
Ew hesret û armanca mîlyonane.

Ew bawerîya Mezlûm Doxan,
Ew daxwaza Rewşen, Alkan.
U rênîşa şeîdan,
Ez bawerim ew rojê bê.
Ew hesreta gelê meye,
Ew xelata şerê meye.
Ew qezenca şeîdane,
Ez bawerim ew rojê bê.
Ew rojeke aza nuhe,
Û rojeke pir bi rêze…

1996.20.3. Barîyê Teyfûr.

Сегодня мы празднуем Навруз

Каждому курду понятно, что это начало Нового года. Каждому русскому тоже станут понятны эти слова, если он прислушается и услышит, что "нав" - это новый, а "руз" или "рож" - это Солнце, та самая "Жар-птица", за которой часто охотятся в русских сказках. Сегодня она приходит сама. Наступает новый год. Мы как будто бы отстаем от других народов, поскольку все уже отпраздновали наступление нового года, а у нас он приходит даже позднее, чем в Китае, в момент весеннего равноденствия - 21 марта. Мы сохранили этот обычай, насчитывающий многие тысячи лет от наших предков. Он прост и понятен, пришла весна, начинается новый год с его заботами и радостями. Почему мы, несмотря на то, что в нашей жизни случается многое, и, к сожалению, пока еще много трагического и печального, радуемся этому празднику. Потому что нельзя иначе встречать возвращение солнца, весну, начало полевых работ, пробуждение природы.

Эта весна для нас не только трагична, но и полна надежд. Курдам удалось прорвать многовековую блокаду и заявить о себе в полный голос. Победа демократии в Южном Курдистане, где курды сумели наладить нормальную жизнь, дает много. Она показывает, что курды выстояли, несмотря на все испытания, когда мы как народ иногда были на грани исчезновения, когда против нас проводилась, а в таких странах, как Сирия все еще проводится, политика открытого геноцида. Выборы в Ираке показали, что, когда завоеваны условия для свободного волеизъявления, курды способны стать и уже стали мощной политической силой, хорошо знающей свои национальные интересы и добивающейся их настойчиво и последовательно.

К сожалению, в таких странах, как Турция, Иран и Сирия, из этого сделали негативные выводы. Это не обрадовало правящие элиты этих стран, а обеспокоило. Прежде забитые курды, не только борются, но и добиваются своих прав. Пример Южного Курдистана не только обрадовал и вдохновил курдов, но и насторожил и обеспокоил их противников. Они боятся, что курды, составляющие в этих странах многочисленное население, добьются своих прав и станут играть ту роль, которой они заслуживают. В Сирии усилились провокации и преследования курдов, что проявилось в событиях в Камышлы 12 марта 2004 года. Сегодня войска, которые Президент Ассад вынужден убирать из Ливана, направляются в курдские районы Сирии. Смысл этих действий хорошо понятен курдам. Это прямая и очевидная угроза. Вместо того, что признать права курдов и уровнять их с арабским населением Сирии, отказаться от политики дискриминации курдского населения, они усиливают репрессивный аппарат.

Но время прошло, наступление свободы, как и весенний возврат солнца, не остановить. Чем сильнее сирийские чиновники цепляются за свои привилегии, тем меньше у них шансов сохранить свою власть в стране, тем скорее они будут вынуждены повторить судьбу своих коллег из иракского отделения партии БААС. Более продвинутыми оказались власти Турции, которые ради того, чтобы вступить в Евросоюз и получить преимущества принадлежности к Европе, идут на реформы в сфере межнациональных отношений, хотя делают это неохотно и с затяжками. Курдам в Северном Курдистане непросто отстаивать свои права. Но это стало можно делать политическими методами, хотя еще недавно турки понимали только силу. Сравнительно медленно происходят изменения положения курдов и Восточном Курдистане, но и там положение дел меняется к лучшему. В этот праздничный день я хотел бы сказать, что еще десять лет назад, многое из того, что курды имеют сегодня, казалось невероятным. Свобода ускоряет свой бег. Сегодня она бежит к нам на встречу, а не от нас.

Если раньше приходилось воевать с врагами, то сегодня все большее значение имеет для нас уровень культурного и экономического развития. Мы завоевали свободу на части территории своей страны, часть курдов свободна. Но свободы ждут и других частях Курдистана, Кроме того, в Южном Курдистане нужно сделать жизнь народа процветающей. Повсеместно, везде, где живут курды нужно объединяться, повышать культуру курдского населения, восстанавливать свою литературу, историю, создавать свое кино и делать многое другое. Наш народ никогда не сидел, сложа руки, многое делалось и раньше, но сегодня у нас есть стимул делать все это с удвоенной, утроенной силой. И это можно и нужно делать везде, не только в Курдистане, но и здесь в России. Сегодня каждый может внести свой вклад в рост мощи Курдистана. Это радость работать на себя и на свою родину. Если мощно поднимется Южный Курдистан, свобода скорее придет и на остальные земли нашей родины.

Да здравствует
Курдистан!
Пусть Навруз
принесет счастье всем народам!
Пусть будут
счастливы все народы, дружественным курдам!

Бари Тайфур

Newroz yasak dinlemez

Milyonlarca Kürdistanlının bir araya gelerek özgürlük meydanına çevireceği Newroz kutlamaları, Türk devleti tarafından yasaklandı. BDP, yasak kararına rağmen belirledikleri programa göre kutlamaları yapacaklarını açıkladı.

BDP, AKP Hükümeti'nin Newroz yasağına rest çekerek, "Pazar günü Amed ve İstanbul'da milyonlarla Newroz'u kutlayacağız" dedi.

"Entegre" adını verdiği strateji ile Kürtleri her alanda tasfiye ve etkisizleştirmeye çalışan AKP Hükümeti, siyasi statü, kimlik ve özgürlük talebinin haykırılacağı Newroz'a katılımı engellemek için hafta sonu yapılacak kutlamalara izin vermedi. Alınan bilgiye göre İçişleri Bakanlığı, 13 Mart'ta valiliklere gizli bir genelge göndererek, Newroz'a katılımın engellenmesi için gerekli tedbirin alınmasını istedi. Genelgede, valilere "21 Mart Çarşamba dışındaki günlere kutlama için izin vermeyiz" denildi. Newroz böylelikle tek güne sıkıştırılmak istendi.

Valiler talimatın gereğini yaptı

Valiler de talimatın gereğini yaptı. Amed, İstanbul, Ankara, Van ve Urfa'daki kutlamalar AKP'nin mülki amiri gibi çalışan vaillerce yasaklandı. Kutlamalar için iş günü olan 21 Mart Çarşamba uygun görüldü. Kararlar Newroz Tertip Komitesi'nden önce basına servis edildi. Valiler kararlarını, "Bayramlar günlerinde kutlanır. Bu sebeple 21 Mart günü dışında yapılacak kutlamalara izin vermeyeceğiz" diyerek savundu.

BDP geri adım atmadı

Gelişmeler üzerine BDP Eşbaşkanı Selahattin Demirtaş, Newroz hazırlıkları için bulunduğu Amed'de milletvekilleri ve parti yöneticileri ile acilen toplantı yaptı. Toplantıdan "geri adım atmama" kararı çıktı. Kuzey Kürdistan ile Türkiye'deki Newroz kutlamalarının bu yıl "Êdî Bes e, an azadî an azadî-Artık yeter, ya özgürlük ya özgürlük" sloganıyla 130 merkezde 18-21 Mart tarihleri arasında yapılması kararlaştırılmıştı. BDP ve DTK, kutlamaların startını 18 Mart'ta Amed ve İstanbul'da eşzamanlı verme kararı almıştı. Diğer kutlamalar ise 20 ve 21 Mart'a yayılmıştı. BDP, yasaklamaya rağmen bu programda ısrar edecek.

Kararı Demirtaş açıkladı

BDP İl Başkanlığı binasında gazetecilere açıklama yapan Demirtaş, Demirtaş, yasak kararını AKP Hükümeti'nin verdiğini belirterek kutlamaların engellenemeyeceğini söyledi. İçişleri Bakanlığı'nın gizli genelgesine dikkat çeken Demirtaş, "İçişleri Bakanlığı bir genelge yayınlandı. 21'i dışında hiçbir yerde Newroz kutlamasına izin verilmeyecek şekilde bir genelge. Dolayısıyla valiliklerin ve emniyet müdürlüklerinin bir inisiyatifi kalmadı" diye konuştu. Demirtaş, iktidar partisinin, muhalefet partilerinin ne zaman miting, ne zaman kutlama yapacağını belirlemek isteyen bir pozisyon aldığını ifade ederek, "Her şeyden önce bu yaklaşımı kınıyorum, protesto ediyorum. Bu siyasi ahlaka da sığmayan bir karardır. Halkın Newroz'u ne zaman kutlayacağına, mitingini ne zaman yapacağına devlet karar vermez. Bu faşizan bir zihniyettir" dedi.

13 yıldır oluyordu ne değişti?

Demirtaş, son 13 yılda 17-21 Mart tarihleri arasında Newroz kutlaması ve mitinglerin yapıldığını hatırlatarak "Bu yıl değişen nedir ki? Eğer gerçekten de AKP, Newroz'un 21'inde kutlanmasını istiyorsa, 21 Mart'ı resmi tatil yapalım" dedi.

Halkın önünde kimse duramaz

Halkın özgürlük yürüyüşünü hiçbir ordu, hiçbir polis, hiçbir vali, bakan durduramaz. Bunu anlamaları lazım. Newroz bir direniş ruhudur. İçişleri Bakanı'na hatırlatmak istiyorum, 12 Eylül zindanında 5 Nolu zindanda o işkencelerin faşizmin içinde Newroz kutlamak serbest miydi? Hayır. Mazlum Doğan 3 kibrit çöpünü yaktığında, tek başına Newroz'u kutladığında Newroz serbest miydi? Yok. Ama 3 kibrit çöpü bugün milyonların yaktığı bir meşaleye dönüştü. Dolayısıyla Newrozu yasaklamak, engellemek Newroz'un gücünü durdurmaz, kırmaz. Biz tarih konusunda tartışmamızı yürütüyoruz.

Katılım 1 milyonu aşmalıdır

Bizim önümüzde 18'i, 21'i gibi bir engel yoktur. Halkımız her zaman meydanları alanları direniş ruhu ile doldurabilecek bir güce bir kararlılığa sahiptir. Bunu kesinlikle kıramayacaklar. Halkımız Newroz heyecanını yitirmesin, engellemeye çalışanlara karşı, 'Biz de daha fazla meydanlara çıkacağız. Madem 1 milyon kişiyi engellemeye çalışıyorsunuz, o halde bugüne kadar Newroz'a katılmayacağım diyenlerin de artık bir kez daha düşünmesi lazım. Tam da katılma zamanıdır. O halde 1 milyonu da aşmalıdır. Amed, İstanbul Newroz'u da. Her halükarda Newroz kutlaması 10 gündür başlamış ve devam ediyor. 21'inden sonra da halkın bu konudaki özgürlük yürüyüş devam edecektir. Halkımız hiçbir şey olmamış gibi çalışmalarını yürütsün." Demirtaş, basın mensuplarının sorusu üzerine, "Genelgeyi açıkça 'paçalarımız tutuştu' diye yazamayacakları için, uyduruk şeyler bulmak zorundaydılar, onu yazmışlardır. O da bizi ilgilendirmiyor" dedi.

yeniozgurpolitika.org

Örgütlerden direnişe destek

Cezaevlerindeki PKK ve PAJK'lı yüzlerce tutuklu tarafından Kürt Halk Önderi Abdullah Öcalan'a yönelik tecrit, siyasi ve askeri operasyonlara karşı başlatılan açlık grevi bir ayı aştı.

TKP/ML TİKKO tutukluları da destek açlık grevi eylemine destek verd. Amed ve İstanbul'da tutuklu ailelerinin başlattığı süresiz ve dönüşümsüz açlık grevlerinin yanısıra, Adana, Siirt ve Ankara'da da açlık grevleri yapılıyor.

Türkiye Cezaevlerine PKK ve PAJK'lı 900'ü aşkın tutuklunun başlatmış olduğu süresiz dönüşümsüz açlık grevi eylemi sürerken, cezaevlerindeki TKP/ML TİKKO tutukluları da destek verdi. TKP/ML TİKKO tutukluları, PKK ve PAJK'lı tutukluların başlatmış oldukları eyemi desteklemek amacıyla, 15'er günlük dönüşümlerle süresiz açlık grevi eylemi başlattı. Konuya ilişkin Partizan Şehit ve Tutsak Aileleri, İHD İstanbul Şubesi'nde basın toplantısı düzenleyerek, tutukluların eylemini duyurdu. Taleplerin karşılanmasını isteyen aileler de eyleme destek verdiklerini açıkladı.

TUHAD-DER eylemi sürüyor

Amed'de BDP Kayapınar İlçe binasında Tutuklu ve Hükümlü Aileleri Derneği (TUHAD-DER) üyeleri tarafından cezaevlerindeki açlık grevlerine destek amacıyla başlatılan açlık grevi eylemi 12'inci gününe girdi. Açlık grevine giren eylemcilerin sağlık durumları kötüye gidiyor. Grevdeki birçok eylemcide iltihaplanma, kan kusma, tansiyon düşmesi ve baş ağrıları gibi rahatsızlıklar görülmeye başladı. Eylemlerine kararlılıkla devam edeceğini belirten açlık grevi katılımcıları, tedaviyi ise reddediyor.

Amed'deki Newroz mitingine de katılacaklarını ifade eden eylemciler, "Newroz mitingine katılacağız. Ama açlık grevine ara vermeden, yılmadan devam edeceğiz. Çünkü biz burada Kürt halkının talepleri için açlık grevindeyiz" diyerek, taleplerinde ısrarlı olduklarını ifade etti.

Halk da eylem yerine gün boyu yaptığı ziyaretlerle destek veriyor. Eylemcileri sivil toplum örgütleri, BDP'li belediye başkanları ve yöneticileri de ziyaret etti.

İstanbul'da 10. gününde

İstanbul'da ise aynı taleplerle Tutuklu Aileleri Derneği(TUAD) öncülüğünde Bağcılar'da 50 kişinin katılıyla başlatılan süresiz ve dönüşümsüz açlık grevi eylemi, 9. gününe girdi. Eylemciler yoğun ziyaretçi akınına uğruyor. Eylemcileri Demokratik Özgür Kadın Hareketi (DÖKH) üyeleri ve BDP İstanbul Milletvekili Sebahat Tuncel'in yanı sıra BDP, EMEP, HDK yöneticileri ve onlarca kişi ziyaret etti.

Milletvekili Tuncel ziyaret esnasında yaptığı konuşmada, "Biz statümüzü, Sayın Öcalan'ın özgürlüğüne kavuşması ve özgür bir şekilde müzakerelere dahil olmasını, kültürümüzü ve dilimizi istiyoruz" diye konuştu. EMEP İstanbul İl Başkanı Güven Gerçek ise, konuşmasında "Kürtler özgür olursa, Türkiye'de özgür olur" dedi.

Siirt ve Ankara'da başladı

Ankara'da da Tutuklu Hükümlü Aileleri Hukuk Dayanışma Dernekleri Federasyonu(TUHAD-FED) Temsilciliği, 2 günlük açlık grevi başlattı. Açlık grevine, BDP Ankara İl Eşbaşkanı Meral Vuranok yanısıra, çok sayıda yurttaş katıldı. Açlık grevine girenler adına konuşan TUHAD-FED Ankara Sözcüsü Havva Özcan, cezaevlerinde 4 BDP milletvekili olmak üzere 400'ü aşkın PKK'li ve PJAK'lının 1 aydır süresiz dönüşümsüz açlık grevinde olduğunu hatırlatarak, "Biz aileler artık cezaevlerinde çocuklarımızın tabut içinde çıkmalarına tahammül etmiyoruz" dedi. Açlık grevi, Ankara Newroz'unun yapılacağı 18 Mart günü sona erecek. Siirt'te de TUHAD-DER açlık grevi eylemi yapacaklarını duyurdu. 3 gün sürecek grev, bugün bir basın açıklaması ardından başlıyor.

Yeni gruplar devraldı

Adana'nın Seyhan İlçesi'nde başlatılan açlık grevi eylemi de 34'ncü gününde. Açlık grevi yeni bir gruba devredildi. Grup adına konuşan Barış Annesi Hüriye Şendur, baskılara rağmen kendilerinin açlık grevinde bulunduğunu söyleyerek, mücadeleden taviz vermeyeceklerini belirtti.

Ağrı'nın Doğubeyazıt ilçesi sürdürülen açlık grevi de yoğun ziyaret desteğiyle devam ediyor. Açlık grevini bugün kadınlar devralıyor. İzmir'de ise iki günlük dönüşümlü olarak sürdürülen açlık grevini de Torbali İlçe örgütü ardından, BDP Gaziemir ve Urla İlçe örgütleri devraldı.

Nusaybin ve Erzurum'da sona erdi

Erzurum'daki açlık grevi ile birlikte, Mardin'in Nusaybin ilçesinde de 35 gün devam eden açlık grevi Newroz çalışmaları nedeniyle yapılan basın açıklamaları ardından sonuçlandırıldı.

yeniozgurpolitika.org

Li Hewlêrê, konferansa ciwanên Kurdistanê dest pê kir

Di konferansê de ku li hola Pêşewa li bajarê Hewlêrê birêve diçe û 3 rojan didome, Serokê Herêma Kurdistanê Mesûd Barzanî û nûnerê Serokomarê Iraqê Celal Talebanî û hejmarek berpirsên hikûmî û hizbî amade ne û ciwanên ji her çar parçeyên Kurdistanê tê de beşdar in.

Endamê komîteya amadekar a konferansê Omêd Xoşnaw ji AKnewsê re ragihandiye ku, “Konferans bersivdana pirs û daxwazên neteweyî ye û guvaşeke ser navendên partiyên siyasî yên her çar parçeyên Kurdistanê daku kongira neteweyî li dar bixin, komek raspardeyên neteweyî yên girîng dê ji konferansê derkevin.”

Xoşnaw got jî, “Em dixwazin federasiyoneke neteweyî ya lawan li her çar parçeyên Kurdistanê ava bikin, piştî bidawîhatina konferansê, em ê daxwaz û pirsgirêkên xortên Herêma Kurdistanê bixine ber destê kabîneya nû ya hikûmeta herêmê.”

Di sala borî de, ciwanên her çar parçeyên Kurdistanê li Amedê civiyan û yekemîn Konferansa Lawên Kurdistanê saz kirin û biryar dan konferans her sal bête lidarxistin. Di konferansa 2yemîn de, 200 endam beşdar in.

AkNews

Polîsan êrîşî mitînga sedhazaran ya 'meşa azadiyê' kirin

Piştî ku sedhezaran Amediyan tevî hemû qedexe û astengiyên polîsan bi daxwaza "nasîna nasnameya kurd, mafê perwerdehiya zimanê zikmakî, Azadiya Ocalan û nasîna statuya siyasî ya kurdan" bi şîaara; "Êdî bese an azadî an azadî" hat pîrozkirin sedhezaran Amediyan ber bi navenda bajêr ve dest bi meşa azadiyê kirin.

Polîsan li nêzî goristana Yenîkoyê êrîşî girsê kirin. Polîsan bombeyên gazê û ava şid mûdaxele kirin. Girsê jî bi keviran xwe parastin. Pevçûn dom dikin..

firatnews.com

'Newroz starta referandûmê ye'

4 daxwazên Kurdan ên di civîna "Yekîtiya Aqilê Kolektîf" hatin girtin dê di Newrozê de ji îmzayên gel re tê vekirin.

Di civîna "Yekîtiya Aqilê Kolektîf" de 4 daxwên bingehîn ên Kurdan hatin diyarkirin û dê di Newrozê de ew daxwaz ji îmzayên gelê Kurd re bên pêşkêşkirin. 4 daxwên "Nasîna nasnameyê, perwerdehiya zimanê zikmakî, statuya şsiyasî û mafê rêxistinbûna Kurdan" dê ji îmzayên gel re bê pêşwazîkirin. Îmzayên di vê çarçoveyê de hatin komkirin dê ji Serokê Meclîsê û komîsyonên navneteweyî re bên pêşkêşkirin. Serokê Giştî yê HAKPAR'ê Bayram Bozyel, Serokê Giştî yê KADEP'ê Şerafettîn Elçî û Serokê Giştî yê OSP'ê Sînan Çîftyurek têkildarî mijarê axaftin.

'Bila Kurdî bibe zimanê fermî'

Serokê Giştî yê HAKPAR'ê Bayram Bozyel, diyar kir ku ew li benda di makezagona nû de ji bo çareseriya pirsgirêka Kurd deriyek bê vekirin in û wiha got: "Ji bo vê yekê dê Kurd wekî neteweyî tevlî vê pêvajoyê bibin. Divê daxwazên xwe li hevbînin. Pozîsyona zelal bikin. Divê sazî û partiyên Kurdan daxwazên xwe ji raya giştî re deklere bikin." Bozyel, anî ziman ku divê di makezagona nû de nasnameya Kurdan bê parastin, nasnameya Kurdan bê nasîn û hembûna Kurdan bê qebûlkirin. Bozyel, da zanîn ku divê perwerdehiya Kurdî ji dibistana seretayî heta zanîngehê bê parastin û wiha axivî: "Heke ev ziman di qada cemawerî de heyê bikaranîn û nebe zimanê fermî ne mimkun e bijî. Ji ber wê yekê divê Kurd li Kurdistanê li gel Tirkî bibe zimanê fermî yê duyemîn."

Bozyel, bilêv kir ku divê têgehên Kurd û Kurdistan wekî tabu neyên dîtin û hemû astengiyên li pêşiya rêxistinbûna Kurdan bên arkirin. Bozyel, destnîşan kir ku ji bo gelê Kurd mafên xwe bikarbînin divê înşaya statuyê li erdnîgariya Kurdan pêk bê û wiha pê de çû: "Em wekî partî federasyonê dixwazin. Partiyên din ên Kurdan statuyên din dixwazin. Lê em ev yekê wekî statu biryara wekhev girt. Biryara statuya Kurdan daxwaz hemû partiyên Kurd û saziyên Kurdan e û divê di makezagonê de bê parastin. Kampanyaya îmzayan ji bo Kurdan referadum e. Pêvajoyên Newrozê riha gelê Kurd a yekîtiyê hêj bi hêz dike. Divê Newroz wekî cejna neteweyî bê pîrozkirin."

Elçî: Newroz dê bibe bersiv

Serokê Giştî yê KADEP'ê û Parlementerê Amedê Şerafettîn Elçî jî diyar kir ku ew jî tevlî bernameya Newrozê ya BDP û KCD'ê bûn û wiha got: "Divê di vê demê de Kurd bêtir xwedî li yekîtiya xwe derbikevin. Divê ji hemû serdemên din zêdetir daxwazên hevpar bînin ziman. Li dijî pêkaninên li dijî Kurdên ên li dijî hiqûqê Newrozê dê bibe bersiva herî mezin." Elçî, anî ziman ku partiyên Kurd ji bo daxwazên makezagonê hatin cem hev gelek girîng e û wiha axivî: "Kurd di mijara daxwazan de zelal bûn. Heke gelê Kurd bi hêz li dora wan daxwazan bê cem hev êdî tu kes nikare bêje Kurd çi dixwazin. Divê ji bo van daxwazan em bibin yek deng. Ev yek ji bo yekîtiya Kurdan gelek girîng e."

OSP: Divê ev xebat bi hêz bibe

Serokê Giştî yê OSP'ê Sînan Çîftyurek jî diyar kir ku Kurd li dora 4 daxwazên hevpar ên makezagonê hate cem hev gelek girînge.

Çîftyurek got: "Em wekî partî li gelek cihan di nav komîteyên amadekar de cih digirin. Em dê li hemû qadên Newrozê ji bo kampanyaya îmzayan stantan vebikin. Em dê vê xebatê li gund û taxan berdewam bikin. Ji bo xebetê hemû partî dê bi xebitin." Çîftyurek, anî ziman ku cejna Newrozê nirxekî hevpar e û divê hemû kes li dijî operasyonên li ser siyaseta Kurd a legel pêktên derbikevin.

ÎSHAK DURSUN - DÎHA/AMED

Belcîka bilindkirina Ala Kurdistanê li Brukselê erê kir

Hikûmeta Belcîkayê bi fermî hildana Alaya Kurdistanê li ser avahiya nûneriya Hikûmeta Herêmas Kurdistanê li paytext Brukselê erê kir.

Ev biryar di civîna ku nûnerê Hikûmeta Herêma Kurdistanê li Belcîka Selîm Kirafî digel birêvebirê giştî yê protokolan Beyar Labofrî û serpereştyara karên protokolan li wezareta derve ya Belcîkayê Şinayder hate girtin.

Her weha di civînê peywendiyên Hikûmeta Belcîkayê û Herêma Kurdistanê hat gotûbêj kirin. Di vê barê de birêvebirê giştiyê protokolan li wezareta derve Beyar Labofrî bi fermî razîbûna hikûmeta Becîkayê ji bo bilindkirina Ala Kurdistanê li ser avahiya nûneriya Hikûmeta Herêma Kurdistanê li paytext Brukselê ragihand.

Ji aliyê xwe ve nûnerê Hikûmeta Herêmê li Belcîkayê Selîm Kirafî bi kêfxweşî pêşwaziya biryara Hikûmeta Belcîkayê kir û spasiya bi navê gel û Hikûmeta Herêma Kurdistanê li ser destpêşxweriya Hikûmeta Belcîkayê pêşkêş kir. Di beşekî din yê hevdîtinê de, her du aliyan li ser babeta vekirina konsilxaneya giştî yê Belcîka li Herêma Kurdistanê gotûbêj kirin.

firatnews.com

Bi minasebeta Roja Zimanê Dayikê: Em zimanê xwe dixwazin!

UNESCOyê di sala 1999an de 21ê sibatê bi ”Roja Zimanê Dayikê ya Navneteweyî” qebûl kir û ew ji 2000an vir de hersal vê rojê pîroz dike.

Armanca vê rojê ew e ku bala dêûbav, siyasetvan û perwerdekaran bikşîne ser giringiya zimanê dayikê û weha bike ku her kes ji aliyê xwe ve hewil bide li zimanê dayikê xwedî derkeve û wî biparêze. Armanc ew e jî ku bala mirovan bikşîne ser wezîfeya wan ya hezkirin, pêşdebirin û parastina zimanê dayikê.

Zimanê dayikê di pêkanîna şexsiyeta mirovan de xwedî roleke herî giring û bingehî ye. Mirov her tiştî bi zimanê dayikê difikire, hîn dibe û dinirxîne. Mirov dikare hînî zimanên din bibe û pê pêwendiyan dîne, lê ew ziman tu carî nikarin şûna zimanê dayikê bigirin. Ji ber vê yekê ye ku zimanê dayikê mafekî herî bingehî yê her kesî ye. Pêşîlibergirtina vî mafî gunehkarî û sûçekî herî mezin yê mirovatiyê ye. Astengkirina vî mafî tesîreke piralî li ser tevahiya civakê dike, lê yên herî tesîr lê dibin zarok in.

Li gor aghadariyên UNESCOyê, li dinyayê 2 500 ziman li ber wendabûnê ne çunkî di dibistanan de wek zimanê perwerdeyî, di civatê de, di bazarê de û bi taybetî di nav zarokan de nayên bi kar anîn. Mixabin, kurdiya zazakî yek ji wan e. Zimanên weha, dûr yan nêzîk dê ji holê rabin.

Wek tê zanîn, miletê kurd, ji derveyî beşê başûrê Kurdistanê, ji hemû mafên xwe yên neteweyî, demokratîk, kulturî û perwerdeya bi zimanê dayikê bêpar e. Li Sûriyeyê, nivîsîn û perwerdeya bi zimanê kurdî qedexe ye û tenê erebî zimanê resmî yê dewletê ye. Ciwan û rewşenbîrên kurd materyalên dersan bi kurdî amade dikin û bi dizî li malan kursan çêdikin. Li Îranê, weşana bi zimanê kurdî ne qedexe ye, lê perwerdeya bi zimanê kurdî nîne û hikûmet hîç rê nade ku zarokên kurd li dibistanan bi zimanê dayika xwe bixwînin.

Li Tirkiyeyê, kurdî di demekê dirêj de zimanekî qedexe bû û kurdan ji ber wê qedexeya dijwar gelek êş, kul û ezîyet dîtin. Di van salên dawiyê de, qedexekirina zimanî sist bû û hikûmeta Tirkiyeyê kanaleke televizyonê ya bi kurdî vekir û li hin zanîngehan beşên kurdî vekirin. Lê ji hêla resmîkirina zimanê kurdî û perwerdeya li dibistanan, tu guherandin û reform nehatine çêkirin û ew bendên qanûnan yên ku pêşiyê li vê yekê digirin her li cihê xwe ne. Weha dixuye ku desthilatdarên Tirkiyeyê naxwazin siyaseta nijadperistiyê berdin. Wan heta niha gavên cidî di warê mafên zimanî û kulturî yên kurdan û mînortîeyên din de ji bo pêkanîna mercên endambûnê di Yekîtiya Ewropayê de neavêtine û niyeta wan heye ku di qanûna bingehîn ya nû ya Tirkiyeyê de, ya ku tê minaqeşekirin, rê nedin resmîkirina zimanê kurdî û bikaranîna wî di sîstema perwerdeyê de. Cêgirê serokwezîrê Tirkiyeyê Bulent Arinç di vê pirsê de bi mentalîteya xwe ya kolonyalîst dibêje ku kurdî nikare bibe zimanê perwerdeyê çunkî ew ne zimanê medeniyetê ye.

Em Roja Zimanê Dayikê ya Navneteweyî li hemû kurdan pîroz dikiin. Bi vê minasebetê, em banga xwe digehînin dêûbavan ku ew bi zarokên xwe re li malê bi kurdî biaxivin û wan ji zimanê dayikê û kultura kurdî bêpar nekin. Hêviya me ji siyasetvan û rewşenbîran ew e ku ew li ser daxwaza resmîkirina zimanê kurdî û bikaranîna wî di perwerdeyê de bîisrar û berdewam bin.

Di heman demê de, em bêdengiya UNESCO, Yekîtiya Ewropa û Neteweyên Yekbûyî rexne dikin ji ber ku dewletên kolonyalîst li pêş çavê wan siyaseta jiholêrakirina zimanê kurdî bêperwa dimeşînin.

Em dixwazin her yek ji me, çi kes û çi rêxistin, dengê xwe bigehîne UNESCO, Yekîtiya Ewropa û Neteweyên Yekbûyî û jê bixwaze ku ew dawî li vê bêdengiya xwe bînin, li mafên kurdan xwedî derkevin û hikûmetên Tirkiye, Sûriye û Îranê mecbûr bikin ku zimanê kurdî bikin zimanekê resmî û zimanê perwerdeyê.

21ê sibatê, roja zimanê dayikê pîroz be!

- Federasyona Komeleyên Kurdistanê li Swêdê
- Komeleya Nivîskarên Kurd li Swêdê
- Kitêbxaneya Kurdî ya Stockholmê

Li Diyarbekirê di navbera milet û polîsan de şer derket

Hat zanîn, li dema bi deh hezaran Kurd li bajarê Diyarbekirê xwestin ber qada Newrozê ve bimeşin, polîsan ew asteng kirin.

Lê girse gel gav paşde neavêt, polîsan bi ava hişk û bombeyên gazê êrîşî gel kir. Girseyê jî bi keviran bersiv da êrîşa polîsan. Di encam de Hevsrokê BDP'ê û parlementerên BDP'ê jî di nav de bi hezaran kes bendên polîsan derbas kirin û ber bi cihê pîrozbahiya Newrozê ve meşîn. Lê hat ragihandin gelek kes hatine binçavkirin û li cihne din hin kes bi giranî bîrindar bûne. Heta niha li gelek bajarên Kurdistanê û Stenbolê pevçûn didomin.

Avestakurd

Ji Demîrtaş banga berxwedana Newrozê

Hevserokê Giştî yê BDP'ê Selahedîn Demîrtaş banga berxwedana Newrozê li gelê Kurd kir û da diyarkirin barember her bûyereke di Newrozê de rû bide

AKP'ê berpirsiyare. BDP'ê û KCD'ê di civîneke çapemenî de li avahiya BDP'ê ya li Diyarbekirê, Demîrtaş got ku dê li 127 navendan pîrozbahiyên Newrozê li dar bikev in. Demîrtaş her wiha ragihand ku dê gel li hemberî qedexeyan helwesta xwe nîşan bide û çi bûyerek rû bide AKP'ê berpirse. Demîrtaş bang li Kurdan kir ku berxwedan erkek dîrokî ye û divê li hemberî hemû zor û zextan li berxwe bidin.

Li bajarê Helebê teqînek mezin!

Li gor nûçeya televîzyona Sûrî, li herêma Sekeniye ya bajarê Helebê tirimbêleke bombe barkirî hatiye teqandin. Di encama teqînê de gelek mirî û birîndar hene. Lê der barê hijmara mirî û birîndara de ti agahî nehatin dayîn. Hêjayî gotinê ye, duhî li bajarê Şamê jî 2 teqîn pêk hatibûn û di encam de 27 kes hatibûn kuştin û 100 kes jî.

Di her du teqînên Şamê de 27 kes hatin kuştin û 100 kes jî birîndar bû

Îro li demjmêrên serê sibehê 2 teqînên mezin bi rêka tirimbêlên barkirî bombe pêk hatin. Di her du teqînan de avahiya polîs û navenda îstîxbaratê hedef hate girtin. Lo gor televîzyona Sûrî ragihandî di encama her du teqînan de 27 kes hatin kuştin û 100 kes jî birîndar bû. Lê ji aliyekî din ve hêzên muxalif nûçeyên çapemeniya Sûrî derewand ku bi destê çekdaran hatiye kirin û got ku ev teqînên han jî bê bextiyên rêjîma Esed in.

Serokê ENKS beşdarî xwepêşandana Kobanî bû

Duh serokê Encûmana Niştimanî ya Kurdî li Sûriyê "Ehmed Silêman" di xwepêşdana roja Înê (16-3-2012) de li bajarê Kobanî beşdar bû û gotineke germ ji xwepêşdêran re pêşkêş kir.

Silêman di gotina xwe de got ku di vê demê de yakîtiya miletê kurd li Sûriyê zor pêwiste bi taybetî têkliya di navbera ENKS û PYD de, herweha beşdarbûna miletê kurd di şoreşa Sûriyê de wek erkekî niştimanî nirxand. Di xwepêşdanê de derdora 20000 kes beşdar bibûn, xwepêşdêran têkçûna rêjîma Sûriyê û koçkirina Beşar Elesed xwestibûn, herweha bi kêfxweşî û germahiyê pêşwaziya serokê ENKS kiribûn.

Avestakurd

Neçîrvan Barzanî û Îmad Ehmed seredana Komela Îslamî kirin

Berî kêlîkekê li bajarê Hewlêrê Neçîrvan Barzanî û bi yawerê Îmad Ehmed seredana navenda mekteba siyasiya Komela Îslamî ya Kurdistanê kirin û ji aliyê Emîrê Komeleya Îslamî ya Kurdistanê Elî Bapîr û hejmarek ji endamên mekteba siyasî ve pêşwaziya wan hate kirin.

Rojavayê Kurdistanê, duh ji bo Helebçe meşiyan

Duh, li Rojavayê Kurdistanê,meşeke girseyî ya mezin li dark et.

Ji bo bîranîna salvegera 24`mîn ya Helebçe, li Rojavayê Kurdistanê, li bajarên weke Heleb, Efrîn, Hesekê,Konbanî û hemû bajar û bajarokên ku Kurd tê de dijîn,meşeeke girseyî bi Silogan Em Helebçê jibîr nakin birêve çû.

Di xwepêşandanên Kurdan li bajarê Hesekê de, ciwaneke Kurd bi navê Îdrîs Ehmed Reşo jiyana xwe ji dest da.

Paşê, girseyeke qelebalix ku hejmara wan, zêdetir ji 30 hezar kes bûn, tevlî merasima cenazeyê Îdrîs Ehmed Reşo bûn û termê wî li taxa Salihiye li bajarê hesekê definkirin û li bermber rejîma dîktator ya Esed Silgan avêtin.

Hêjayî gotinê ye ku 24 salan berî niha, bajarê Helebç, ji aliyê rejîma Sedam Husên ve hatibû kimyabarankirin û zêdetir ji 5000 hezar kesî jiyana xwe jidest da û jiyana bajarê Helebçe bi temamî têk çû û heta niha jî bandora wê ya xirab berdewam e.

Lewra jî Kurd, her sala, vê karesatê lenet dikin û vê rêjê bi bîr tînin.

Zêdetirî mîlyon kes çûne Qada Newrozê

Li gora hinek çavkaniyên ku ji qada Newroza Diyarbekirê dibêjin, zêdetirî mîlyon kes çûne qadê. Diyarbekirê îro bû bajarê Newrozê.

Di Newrozê de slogan û druşme bi dengekî bilind hatin avêtin. Weke yê zanîn BDP pîrozkirina vê Newrozê weke jestekê li hemberê AK partî dibîne.

Di dema amadekirina vê nûçeyê de hîn bi hezaran milet ber bi qada Newrozê ve diçûn. Şahiya Newrozê ji aliyê televîzyona Nûçe, Stêrk, Ronahî û Newroz ve bi şêweyekî zindî hate weşandin.

Waliyê Diyarbekirê ji bo Newrozê gef li Kurdan xwar

li 127 navendên bakurê Kurdistanê û Tirkiyê cejna Newrozê tê pîroz kirin. Lê, duhî waliyê Diyarbekirê Mistefa Tprak gef li Kurdan xwar û got ku ewê çavgirtinê ji Newrozê nekin, destûr nedin û tekez dê dilovanî nebe, "ji ber ku me 21'ê Adarê nîşan daye û 18'ê Adarê derveyî qanûnê ye." Lê, BDP û KCD'ê biryara xwe dabû ku ti artêş, hêz û polîs nikare.

Balefirên şer yên Tirkî Zap bombebaran kirin

Li gor HPG'ê ragihandî, îro balefirên şer yên Tirkî herêmên gerîla lêdimînin (Girên Marya, Angola, Ferhat, Navserên Kovî û Gundê Nêrweh) bombebaran kirin. Lê der barê ziyan û wendahiyan de tu agahî nehatin dayîn.

Bi nûnerayetiya gelê Kurdistanê Serokê Herêma Kurdistanê xelata aştiyê wergirt

Li çarçêweya Konferansa bi cîhan nasandina jenosayda gelê Kurdistanê birêz Mesûd Barzanî Serokê Herêma Kurdistanê xelata aştiyê wergirt. Ev xelat destkirê Profesor Molîtariye ku yek ji mezintirîn neqaşên cîhanê ye û li bajarê Torinto hatiye cîhanê.

Ev xelat li serdema jenosayda gelê Kurd hatiye dirustkirin û li gelek paytextên dinê cîhanê hatiye dirustkirin û bilindtirê wan li Orşelîm bi bilindahiya 20 metir hatiye dirustkirin. Ev xelat sembola aştiya Kurdistane û rengê sor jî girîngiya xwîna şehîdane. Wekî li rêwresma xelat bexşînê de hate eşkerekirin, Serok Barzanî soz daye ku li bajarê Hewlêrê ji bo wê lutkeyekî bilind dihête dirust kin.

Li rêwresmê da, Serok Barzanî gotarek pêşkêş kir ku eve jî naveroka wê ye:

Bi navê xwedayê mezin û dilovan

Dostên birêz!

Amadevanên birêz! û Xûşk û birayên delal!

Şerefekî mezine ji bo min ku îro li şûna hemû take kesekî Kurd, hemû take kesekî Kurdistanî, li şûna hemû dayika şehîdek û dayika enfalek, li şûna hemû gencekî Feylî yê bê ser û şûn, li şûna wî zavayê yek şevî yê kurê Barzanî ku hate bê ser û şûn kirin, li şûna wê dayika Germiyanî ku hevjîna xwe û kurê xwe bi yek carî ji dest da, şerefekî mezine ku li şûna wan hemûyan, li şûna gelê Kurdistanê, ez vê xelatê werbigirim.

Ev xelat rêzgirtine ji bo xebat û têkoşîna gelê me, li wê xebata bê gerd û pak û xawêna bê wêne ku bi dirêjahiya tevgera rizgarîxwaza gelê Kurdistanê, ku em li ser berdewambûyîn. Ev xelat pêşkêşî wî çand û kulturî dikin ku gelê Kurd pê şanazî û serbilinde, ew jî kultura pêkve jiyana neteweyî ayînî û mezhebiye.

Belê me berê digot, bi tenê çiya dostên mene, lê îro dibînîn spas ji bo xwedayê mezin îro dostên me yên gelek ezîz û delal hene li seranserê cîhanê û ew dostên ku îro li vir rûniştine, eve mînakeke zindî ye li ber çavên we. Ez pir bi dil spasî we hemû aliyek dikim, ji bo teşrîfkirina we û ji bo wê hewl û hîmmeta ku hûn didin, ji bo bi nasandina jenosayda gelê Kurd li cîhanê û eve mezintirîn toleye ku ji wan tawanbaran tê kirin.

Rêzdaran!

Ferheng û kultura me, ferhengekî gelek gelek pîroze. Li bihara sala 1991 wekî vê heyvê, gelê me raperî, li seranserê Kurdistanê, du feyleqî artêşa Iraqî teslîmî gelê Kurdistan û Pêşmergeyên Kurdistanê bûn. Hê birîndarê kîmyayiyên Helepçe li nexweşxaneyan bûn, hê bi dehan hezar xelkê Kurdistanê koçberî vî welat û wî welatî bûbûn, hê birînên me xwîn jê dihat, li gel wê yekê jî, heman mala şehîd û kesûkarê wan şehîdan û wan serbazan bi rêz ve wergirtin û wan xwedî kirin û rê jî dane wan ku vegerin li nav kesûkarên xwe. Ez bawerim em ji gelê xwe fêrî vê kulturê bûyîn û ji milletê xwe ve fêrî lêborînê bûyîn û şanaziyê bi vî milletî û bi vî ehlaqî dikîn.

Em milletekî bi wefa ne. Em ji bîr nakîn ewê qenciyê li me kiribe, her wiha û ji bîr nakîn ew kesê xedir jî li me kiribe. Lê belê em li pey tolhildanê nagerîn, em ji bîr nakîn lê belê tolê nastînîn. Em bi vî awayî tola wan werdigrîn, bi hîmmeta we û bi hevkariya we, wan tawanan bi cîhan didîn naskirin û bi wî awayî tolê distînîn bi vê kultura lêborînî û pêkve jiyanê kurtîr dikîn û roj bi roj li Kurdistan û hewl didîn li hemû Iraqê jî belav bikîn. Bi wî awayî em tolê distînîn ku wê kultura bilind kurtir bikîn û berfirehtir bikîn, Kurdistanê avadan bikîn.

Ez careke din pir bi dil spasiya we dikim, bi xêrhatina we dikim û hêvîdarim bi hîmmeta we û dostên wekî we, doza gelê me roj bi roj berev pêştir biçe û em jî neteweyekîn û hemû mafê me heye wekî her neteweyeke din û em surîn li ser wê yekê ku berdewam dibîn li ser xebata xwe, lê belê dûrî li tundûtîjiyê, bi awayeke aştî û bi awayeke demokratî û bi awayeke hevdû têgihiştin, pêwîstiya me bi yarmetiya we yên birêz heye, gelek bi xêrhatin û gelek gelek spas û gelek spas ji we hemû aliyek jî.

Silêmanî: Serok Talebanî û El- Hekîm civîyan

Duh 3-16, Serok Mam Celal, li bajarê Silêmaniyê, pêşwaziya Serokê Civata Bilind ya Îslamî ya Îraqê, rêzdar Emar El- Hekîm kir.

Hekîm, kêfxweşiya xwe, ji bo vegera serokkomarê Êraqê Celal Talebanî ji Emrîka anî ziman û hêviya canxaxiyê ji bo wî kir.

Serok Talebanî jî bi germî bixêr hatina El- Hekîm kir û ew ji bo silametiya xwe dilniya kir.

Di beşa din ya dîdarê de, rewşa hemû aliyên welat hate nirxandin û li ser girîngiya karên hevpar di navbera hêzên siyasi yên Êraqê, bi taybet di navbera wan û hêzên Kurdistanî de, her weha ji wan hêzan jî Yekîtîya Niştîmanî ya Kurdistanê û Civata Bilind ya Êraqê ku xwedî hevpeyamniyeke saxlem ya dîrokî ne ya li dijî dîktatoriyê hatiye meşandin.

Serok Talebanî amaje kir ku her du aliyan di qonaxeke dijwar de, ji bo avakirina Êraqeke nû, hewldanên hevpar û kûr dane û her dû alî jî alîgirê proseya siyasî û demokrasiyê ne.

Emar El- Hekîm jî, diyar kir ku ew weke semboleke niştîmanî li cenabê Talebanî dinêrin û girîngiya rola Serok Talebanî ji bo bihêzkirina peywendiyên siyasî û hevpeymaniya wan dûpat kir û dazanîn ku divê ev rol hê jî kûrtir û berdewam be.

Вспоминая киркукских евреев

Киркук не был защищен от принудительных перемещений и преследований, перенесенных евреями в Ираке в середине прошлого века. Но воспоминания о сообществе, которое жило в Киркуке на протяжении долгих лет, по-прежнему сильны среди сегодняшних жителей.

После того как ранее евреи жили в относительном мире и процветании, с началом Второй мировой войны Ирак стал опасным местом для евреев, которые жили там большую часть своей жизни.

Подъем пронацистского режима в 1941 году и декларация о плане раздела Палестины ООН в 1947 году, а также региональная нестабильность привели к преследованию и убийству евреев по всей стране и на всем Ближнем Востоке.

Первоначально запретив евреям поездки в Израиль, из опасений укрепления вновь созданного государства Израиль, иракское правительство затем разрешило им выезд на условии отказа от их иракского гражданства и имущества.

Большая часть общины эмигрировала из Ирака в период между 1949 и 1950 годами, известный как "Азра и Нахима". Но дальнейшая миграция была предотвращена в начале 1950-х годов, со 135 000 евреев, живших в Ираке (2,6% населения), их число к 1951 году сократилось до 15 000 (0,1%).

В Киркуке, евреи жили в знаменитой исторической крепости, которая существует до сих пор, и их бывшие дома также есть в окрестностях крепости.

Крепость позже стала местом паломничества для туристов, желающих посетить могилы трех еврейских пророков Даниила, Ханина и Узаира.

Исторические источники свидетельствуют, что подавляющее большинство иракских евреев

жили в городах, включая Багдад, Басру, Мосул и Киркук, и способствовали строительству в Ираке. Первый министр финансов в иракском правительстве в 1921 году был еврей по имени Хсагел Сассон.

Наджат Хусейн, член провинциального совета Киркука, сказал "Ак-Ньюс": "Киркук сейчас полностью лишен евреев, они жили в замке и кварталах около в районе Берьяди, недалеко от рынка Кирку, и этот район был известен как Еврейский район".

После процесса "Азры и Нахимы" и после того как оставшиеся евреи были лишены возможности миграции, их условия начали улучшаться с государственным переворотом 1958 года произведенным генералом Абдул Каримом аль-Касамом, который ликвидировал монархию и правил как премьер-министр. Он отменил ограничения для евреев, оставшихся в Ираке, и их жизнь вернулась в нормальное русло.

Но с переворотом партии Баас и убийством Касема в 1968 году, преследования и ограничения для евреев начались снова.

В 1969 году несколько торговцев, большинство из них евреи, были казнены по обвинению в шпионаже в пользу Израиля, что привело к ускорению кампании исхода иракских евреев, которая достигла своего пика в начале семидесятых.

После вторжения США в Ирак в 2003 году в нем оставалось менее 100 евреев, большинство из них в Багдаде, и подавляющее большинство пожилые и немощные.

Сардар аль-Джаббари, учитель истории, говорит, что "количество евреев в Киркуке было не так уж велико по сравнению с Багдадом, и их присутствие было ограничено районом крепости (Джарбаглуа). Затем они выехали и оставили Киркук в пятидесятые годы ".

"Остались только воспоминания. Как хорошо было бы, если бы евреи остались в Киркуке и город включал все национальности и религии, как город братства"

"Евреи способствовали восстановлению Ирака, и они были хорошо известны в торговле, музыке, искусстве, пении, политике и сельском хозяйстве."

Историки говорят, что покойный певец Салима аль-Мурад был евреем, а Овадия Йосеф, раввин восточных евреев в Израиле и духовный лидер ортодоксальной партии ШАС, родился в 1920 году в Басре.

Другие известные иракские евреи включают Беньямина Элиэзера, бывшего министра обороны Израиля, и знаменитого экономиста Мир Басри, который написал несколько книг по иракской экономике и обществе.

Иракские евреи, известные в области музыки - композитор Якоб Эзра, музыкант Салех аль-Кувайтим, лютнист Азория аль-Авад, артист Фулфул аль-Оайи и Наджат аль-Иракия, который умер в Израиле в 1989 году .

Ум аль-Артан, пожилая женщина, которая говорит по-туркменски, провела свое детство с евреями и очень жалеет об их отсутствии. "Мы жили в крепости, когда мне было 18 лет или меньше. Евреи, которые жили в Киркуке, свободно говорили по-туркменски".

"У меня были друзья-евреи, и я была так расстроена, когда они покинули Киркук, и я хочу встретиться с ними прежде чем я умру."

"Я не знаю, почему они были депортированы. Они никогда никому не причиняли вреда, и крепость была свидетельницей религиозного сосуществования, где не было никакой разницы между мусульманином, иудеем или христианином.

В то время как Артан вспоминает несправедливости прошлого, у нее есть новые опасения по поводу настоящего и будущего: "Я помню, как в день прощания, они стояли на могилах трех пророков и плакали. Все мы плакали вместе с ними.

"У меня есть опасения, что на этот раз плакать будут мои соседи-христиане, потому что они подвергаются тому же самому".

В Москве прошла встреча, посвященная годовщине Халабджи и восстания в Камышлы

Сегодня в Москве обществом сирийских курдов России была проведена встреча, посвященная годовщине химической бомбардировки Халабджи и восстания в Камышлы в 2004 году. Во встрече принимали участие представители общественности Москвы, курдские студенты, обучающиеся в вузах России, а также представитель Демократической партии Курдистана в России Хошави Бабакр.

В ходе встречи ее участники рассказали о том, какую роль сыграли Халабджа и восстание в Камышлы в курдском национальном движении, подчеркивая, что трагедия Халабджи всколыхнула весь курдский мир и заставила его объединиться. Во встрече принимали участие также участник недавно прошедшей в Эрбиле конференции сирийских курдов, которые подробно рассказали о конференции и о ситуации в Сирийском Курдистане.

В Диярбакыре и Ване запрещено празднование Науруза

После Стамбула и Анкары, губернаторы Диярбакыра и Вана также заявили в пятницу, что они не позволят Партии мира и демократии провести 18 марта празднование Науруза. Сопредседатель Партии мира и демократии Селахаттин Демирташ отметил агентству Диджле, что это было решение правительства Партии справедливости и развития и добавил: "Ни армия, ни полиция, никакая сила не воспрепятствует движению курдского народа к свободе."

Сирийский Национальный совет по-прежнему не желает удовлетворять требований курдов

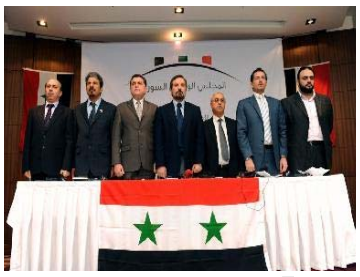

В Эрбиле 14-15 марта прошел второй раунд переговоров между Национальным советом курдов Сирии и оппозиционным Сирийским национальным советом. Глава Национального своета курдов Сирии Мустафа Смаил заявил агентству АК-Ньюс, что на этой встрече курды вновь плодняли вопросы признания национальных прав, однако арабская сторона отказалась принять курдские требования. В результате, второй раунд завершился безрезультатно. Вместе с тем, по словам Мустафы Смаила, переговоры с Национальным советом Сирии будут продолжены. При этом, по словам Смиала, Национальный совет курдов Сирии не намерен ни на йоту отступать от своих требований, которые отвечают всем международным стандартам в области прав национальных меньшинств.

Турецкие курды начали праздновать Науруз – власть применяет слезоточивый газ и водометы

Как известно, Партия мира и демократии объявила, что будет праздновать Науруз начиная с 18 марта. Во многих вилайетах Турции власти запретили праздничные акции кроме 21 марта. Сегодня по призыву БДП десятки тысяч курдов Диярбакыра вышли на улицы и направились к месту проведения Науруза, но встретились с полицейскими кордонами. Полиция применила слезоточивый газ и водометы. Однако на 12 часов по местному времени большая группа сумела прорвать кордоны и направляется к Станционной площади. Столкновения полицейских с курдами проходят во многих городах Турции, включая Стамбул. В Стамбуле для предовтращения собраний были отменены многие маршруты городского транспорта.

kurdistan.ru

В Курдистане прошла минута молчания

Сегодня по всему Курдистану в 10:55 во всех городах, поселках и населенных пунктах в память трагедии, которая произошла 24 года назад в Халабдже, была проведена минута молчания. В течении 5 минут по всему Курдистану остановилось движение транспорта, на улицах люди стоя почтили память погибших в результате химической атаки жителей города Халабджа.

10 тысяч студентов из Арабского Ирака посетят на Науруз Курдистан

В сотрудничестве с местными туристическими компаниями, более 10 тысяч студентов их Центрального и Южного Ирака посетят Курдистан на праздник Науруза. Об этом заявил агентству ПУК-Медима глава Генерального комитета по туризму КРГ Надир Русти. Пор его словам, в этом году на праздники ожидается особый наплыв туристов из-за пределов региона. Он также отметил, что его комитет создал электронный путеводитель по Курдистану для иностранных туристов, с картой всех туристических мест.

Халабджа становится провинцией

С сегодняшнего дня, в годовщину химической бомбардировки город Халабджа становится центром новой, четвертой по счету, провинции Курдистана. Новым губернатором провинции назначен Азад Тофик. Город Халабджа расположен в 81 километре от Сулеймании.

Министерство по делам пешмарга: сирийские военные не находили убежища в Ираке

Представитель министерства по делам пешмарга Джаббар Явар заявил агентству "Асват аль-Ирак", что в Курдистане не находили убежища 30 дезертиров из сирийской армии. По его словам, все беженцы из Сирии в Курдистане – гражданские лица. Предполагаемое укрывательство в Курдистане курдских дезертиров из сирийской армии осложнило отношения между Эрбилем, с одной стороны, Дамаском и поддерживающим его Багдадом – с другой. Сирийское правительство требует выдать ему военнослужащих и находит в этом поддержку со стороны Багдада.

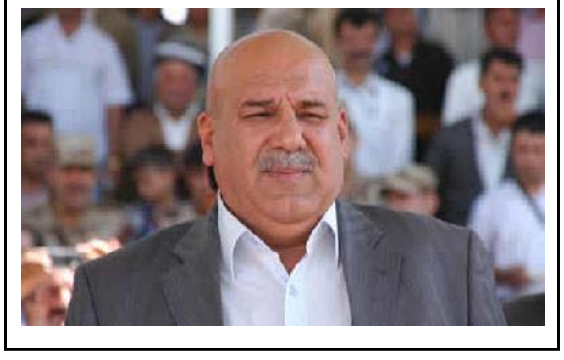

Халабджа и конец ее убийц

24 года назад произошла химическая атака Халабджи. Атака была пиком операции аль-Анфаль иракского лидера Саддама Хусейна, кампании геноцида против курдов и других этнических групп в Северном Ираке.

Нападение иракских правительственных сил на город Халабджу состоялось ранним вечером 16 марта 1988 года. В течение двух дней город численностью около 50 тысяч, большинство из них курдские мирные жители, подвергался ракетным обстрелам. Но тогда, самолет начали сбрасывать на город бомбы с химическим оружием, включая горчичный газ и нервно-паралитические вещества зарин, табун и VX.

В тот же день, в течение нескольких минут погибло около 5000 человек. Еще 7000 были ранены, искалечены или страдали долгосрочными проблемами со здоровьем.

Между 1986 и 1989 годах, для того, чтобы избавить страну от беспокойного населения, Саддам Хусейн приказал иракским вооруженным силам повернуть оружие против своих сограждан. Под руководством двоюродного брата диктатора Али Хасана аль-Маджида, иракская армия систематически разрушала деревни, заключала в концентрационные лагеря, морила голодом, и казнила тысячи людей.

Халабджа была не единственным городом, который подвергся химической атаке. В начале 1987 года Саддам Хусейн санкционировал использование химического оружия в нападениях на 24 курдские деревни. За свою роль в этих чудовищных атаках, аль-Маджид получил прозвище Химический Али.

Аль-Анфаль был серией ужасных преступлений, совершенных против гражданского населения, по приказу руководства страны, а газовая атака против населения Халабджа была худшим злодеянием в ходе кампании. За это и другие преступления, Химический Али был казнен через повешение. Саддам Хусейн также был осужден за многочисленные преступления, в том числе преступления, совершенные по его приказу против иракского народа. Он тоже был повешен.

Глава правительства несет ответственность за свою страну и свой народ, и обязан действовать в их интересах. В конечном счете, немного диктаторов умерли в постели или спокойно сошли со сцены своих преступлений. Судьба подстрекателя аль-Анфаль и убийцы Халабджа служит предупреждением для тех, кто следует по их убийственным стопам.

Министр образования Турции: курдский язык может преподаваться как факультативный

Министр образования Турции Омер Динчер заявил в воскресенье на телеканале CNN Türk, что нет ничего плохого в предложении факультативных курсов курдского языка в школах.

Говоря о деталях законопроекта об образовании, одобренного парламентской комиссией в воскресенье и увеличивающего продолжительность обязательного образования с восьми до 12 лет, Динчер сказал: "Если вы за демократизацию Турции, то какие могут быть проблемы с предложением факультативных курсов курдского языка в школе?"

Он также коснулся курсов религии и этики, подчеркнув, что это не предполагает навязывание одной религии, как в соседних странах: "Для меня, религиозные курсы означают учение ислама, христианства или иудаизма, или убеждения любого школьника. Если алавиты хотят получать образование по алавитской вере, в чем может быть проблема с этими курсами?" Алавиты, представляющие собой крайнюю шиитский секту, уже давно жаловались, что их школьников заставляют посещать курсы религии, на которых преподается ислам суннитского толка.

Глава ЦРУ тайно посетил Турцию

Глава ЦРУ Дэвид Петреус и директор Национальной службы разведки США Джеймс Клапер совершили неанонсированный двухдневный визит в Турцию. Целью визита было обсуждение ситуации в Сирии и совместная борьба с терроризмом.

Как сообщает турецкое издание Hürriyet Daily News, в ходе визита Д.Петреус встретился с премьер-министром Турции Р.Эрдоганом и главой Национальной разведывательной организации Турции Х.Фиданом. Это был второй визит главы ЦРУ в Турцию с момента его назначения на эту должность в июле прошлого года.

По словам премьер-министра Турции, с Д.Петреусом состоялся обмен мнениями относительно продолжающегося кризиса в Сирии и совместной борьбы против Рабочей партии Курдистана (РПК). Также обсуждались вопросы дальнейшего обмена разведывательными данными, механизм которого был запущен в 2007 году.

Визит Д.Петреуса в Турцию совпал с визитом К.Аннана, являющегося спецпосланником ООН и Лиги арабских государств по разрешению конфликта в Сирии. Хотя оба остановились в одной гостинице в Анкаре, информации об их встрече не поступало.

Как сообщает Todays Zaman, еще одной важной темой переговоров между Р.Эрдоганом и Д.Петреусом была ядерная программа Ирана. Планируется, что турецкий премьер посетит Тегеран в конце марта для обсуждения ядерной программы, а в апреле в Турции состоится международный саммит по данной проблеме.

Сербия учредит в Эрбиле почетное консульство

В воскресенье, глава департамента иностранных дел КРГ, министр Фалах Мустафа принял посла Сербии в Ираке, г-на Радислава Петровича.

Во время своего двухдневного визита посол объявил о намерении Республики Сербия усилить свое присутствие в Эрбиле. Он сказал: "Я рад сообщить вам, наши планы по созданию почетного консульства в Эрбиле, которое, как мы надеемся, поможет нашим бизнесменам в понимании возможностей в Курдистане.

Посол сказал, что среди сербских предпринимателей есть сильное стремление более активно участвовать в Курдистане, но они нуждаются в более широком доступе к экономической и инвестиционной информации.

Он сказал: "Мы уверены, что это поможет нашим предпринимателям, которые выразили заинтересованность в Курдистане".

Министр Мустафа приветствовал решение и сказал, что это соответствует планам КРГ по взаимодействию с международным сообществом. Он сказал: "Мы поддерживаем стремление миссий, аккредитованных в Ираке, посещать нас и принимать участие в возможностях, которые наш регион может предложить бизнес-сообществу" Он выразил надежду, что такой шаг откроет путь для более тесных отношений между соответствующими сторонами.

Посол также сказал, что в рамках своей программы по обеспечению пяти ежегодных стипендий для иракских аспирантов в Сербии, сербское правительство выделит одно или два места для Курдистана. Министр Мустафа выразил признательность КРГ за эту инициативу и заявил, что КРГ всегда готово оказать любую помощь по выполнению этой программы.

Посол Петрович последний раз посетил Курдистан в ноябре 2011 года для участия в иракской агро-продовольственной ярмарки. В последние несколько дней он присутствовал на третьей автомобильной выставке в Эрбиле, в которой принимали участие ряд компаний из Сербии.

Сирийские курды отметили в Эрбиле годовщину восстания в Камышлы

Сотни сирийских курдов вышли сегодня на улицы Эрбиля, чтобы отметить годовщину восстания 2004 года в Сирийском Курдистане.

Демонстранты направились к штаб-квартире ООН в Айнкаве, христианском пригороде на западе Эбриля.

"Члены и сторонники 15 политических партий сирийской курдов, а также сотни независимых сирийских курдов осуждают подавление протестующих и курдского народа режимом Асада", сказал Махмуд Мохаммед, руководитель оргкомитета акции.

Делегация протестующих передала в офис ООН петицию,

осуждающую репрессии сирийского режима.

Их основные требования включали немедленное прекращение репрессий, отстранение Асада от власти и обеспечение гуманитарной помощи сирийскому народу.

Восстание 2004 года началось после футбольного матча на стадионе в Камышлы. Курдские болельщики подняли на матче национальный флаг, тогда как болельщики-арабы стали выкрикивать оскорбления в адрес курдов; между двумя группами произошло столкновение, после чего полиция открыла огонь по курдам, убив трех человек. В ходе последующих беспорядков жителями Камышлы был сожжен местный офис партии Баас и снесена статуя Хафеза аль-Асада (фрагмент восстания - на фото).

Сирийская армия ввела в Камышлы тысячи военнослужащих, а также танки и вертолеты. По меньшей мере 30 курдов были убиты и сотни ранены, тысячи брошены в тюрьмы.

Ашти Хаврами: В Курдистане работают 48 иностранных нефтяных компании

Министр природных ресурсов Курдистана Ашти Хаврами, который в эти дни находится в США , он где участвует в конференции в штате Техас заявил, что в настоящее время в Курдистане работают 48 нефтяных компании из 18 стран. "Благодаря умной политике правительства Курдистана мы добились хороших результатов в нефтегазовой отрасли," сказал Хаврами

Курдистан до конца этого года увеличит добычу нефти до 400 тысяч баррелей в сутки, а к 2014 году ежедневеая добыча достигнет 1одного миллиона баррелей в сутки. Запасы природного газа в Курдистане Хаврами оценил в от 100 до 200 триллионов куб. метров. Природный газ в первую очередь пойдет на внутреннее потребление для выработки электороэнергии.

Конференция CEAR ежегодно проходит в США и на ней обсуждаются проблемы мировой энергетики и в ней принимают участие крупнейшие мировые специалисты, а также представители нефтегазовых компании. В конференции также принял участие представитель КРГ в США Кубад Талабани.

Президент Барзани принял Ахмада Чалаби

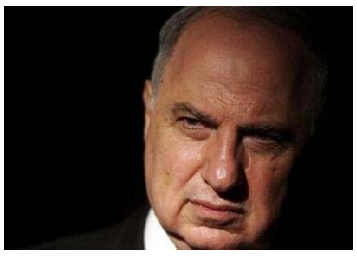

Президент Курдистана Масуд Барзани, в воскресенье принял Ахмада аль-Чалаби, главу Иракского национального конгресса.

Стороны обсудили политический кризис в Ираке и подчеркнули необходимость найти для него решение в рамках предстоящей Национальной конференции иракских политических партий.

Осман Байдемир: место детей в школах, а не на митингах

Мэр Диярбакыра Осман Байдемир принял участие в конференции, посвященной участию детей в протестных акциях. При этом он отметил, что место детей не на улицах и площадях, а в школах, и нельзя допускать, чтобы дети участвовали в митингах и бросали камни. "Их место – в школах и в разных творческих группах, в руках у детей должны быть не камни, а ручки и книги," - заявил он.

Гражданская война в Сирии может перекинуться на юг Турции

Эскалация гражданской войны в Сирии увеличивает поток беженцев, направляющихся через границу в Турцию. Ряд обозревателей в южной провинции Хатай, куда прибывает основное количество беженцев, предостерегают, что этот поток может усилить сепаратистские настроения по турецкую сторону границы.

Некогда входившая в состав Сирии, провинция Хатай перешла под контроль Турции в 1939 году по итогам референдума, результаты которого не были признаны Дамаском. Хотя Сирия так официально и не признала принадлежность провинции Хатай Турции, в последние годы два государства по большей части старались не вспоминать об этом конфликте.

Историческая связь провинции с Сирией все еще заметна в ее национальном составе. В провинции Хатай проживает большое количество алавитов – представителей одного из течений шиитской ветви ислама, последователями которого являются и представители семьи Асада. По словам алавитов провинции Хатай, называемых в Турции арабскими алевитами (хотя алевиты – это отдельное от алавитов религиозное направление), они опасаются за своих друзей и близких в Сирии, которым могут грозить преследования со стороны сил оппозиции, представленной главным образом последователями суннитской ветви ислама. В подкрепление этого утверждения в административном центре провинции, городе Антакья, прошел ряд демонстраций в поддержку Асада.

ДИПЛОМАТ

№ 10 (158) 19 - 25 Март 2012 ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

ПОСЛЕДНЯЯ страница

Президент Барзани: мы должны мирными средствами бороться за воссоединение Курдистана

Сегодня в Эрбиле на открытии второй конференции молодежи Курдистана, на которой присутствовали представители всех частей Курдистана, выступил президент Курдистана Масуд Барзани. Во время своего выступления он обрушился с резкой критикой на власти в Багдаде. В частности, он сказал: "Государство, которое сегодня построено в Ираке, построено на крови курдов, утвердилось на плечах курдов. Мы – одна из главнейших частей Ирака, но к сожалению некоторые силы неправильно оценивают это. Они думают, что, как раньше, существует сильное центральное правительство, а курды находятся в горах. Но это время прошло". Барзани отметил, что курды – партнеры по власти, а Багдад – это столица всего Ирака, и недопустимо, чтобы кто-то сидел там и попрекал курдов". Он отметил, что курды привержены конституции, которую готовили на протяжении 53 дней и ночей и за которую проголосовало 85% населения. Мы не допустим, подчеркнул он, чтобы кто-то в Багдаде попрекал курдов, что они дали курдам много прав. Если наши права дает нам кто-то в Багдаде, нам такие права не нужны". Кроме того, он сказал: к сожалению есть кое-кто, кто положил глаз- на Курдистан, на его безопасность и его прогресс. Они сами неудачники, не могут утвердить опыт Курдистана в других местах Ирака и хотят, чтобы мы стали как они". Масуд Барзани также отметил, что все нефтяные контракты, подписанные КРГ, законны и не противоречат конституции и законам. При этом он отметил, что проблема заключается не в законности или незаконности контрактов, а в том, что в Багдаде не хотят, чтобы Курдистан развивался дальше. Он также отметил, что нефтяная политика Курдистана не изменится и будет продолжена. Обращаясь к молодежи, он отметил: "Мы один народ. Курдистан разделен силой, но мы должны мирными средствами воссоединить его". При этом он привел пример Германии и Чехословакии, отметив, что стремления народов не подвержены никакой политике, даже международной. Он подчеркнул, что немецкий народ в течение 40 лет был насильно разделен, но в конце концов воссоединился, тогда как Чехословакия, где два народа были насильно объединены, мирно разделилась. Поэтому, заявил Масуд Барзани, я считаю, что разделение Курдистана – неестественная ситуация. Придет день, когда народ воссоединится. Но Барзани вновь подчеркнул, что это невозможно сделать насильственно.

Время, когда мы воевали и жертвовали жизнями, прошло. Мы добились признания нашего существования как нации, но сегодня надо работать по-другому. Он также заявил, что работа по проведению общенациональной курдской конференции идет полным ходом и состоится в этом году в конце года. Он призвал к тому, чтобы вместо оружия курды боролись политическими и мирными средствами, и сказал, что эта общенациональная конференция безусловно пошлет мессидж мира соседним странам и всему миру.

Ахмед Турк: Все курдские партии вместе отпразднуют Науроз

Сопредседатели КСД Ахмед Турк и Айсель Туглук, сопредседатели БДП Салахетин Демирташ и Гюлтан Кишанак в Диарбакире провели прес-конференцию, посвященную проведению Науроза. Салахетин Демирташ заявил, что они рассматривают Науроз в этом году как шанс для начала полноценного диалога по решению курдского вопроса в Турции. Старт празднованию Науроза будет дан 18 марта в Диарбакире и Стамбуле. Ахмед Турк сообщил, что как и в прошлом году, на празднование Науроза в Турцию приглашены президенты Ирака и Курдистана Джалал Талабани и Масуд Барзани. Он также сообщил, что в этом году в праздновании Науроза будут участвовать вместе все курдские партии и организауии Турции. Гюлтан Кишанак обратилась к женщинам-курдянкам, чтобы они все в этом году праздновали Науроз в курдской национальной одежде. На пресс-конференции было заявлено, что в праздничных концертах примут участие 25 популярных артиста из Турции и Европы.

Курдский флаг официально признан в Бельгии

После переговоров представителя правительства Курдистана в Брюсселе, бельгийские власти официально разрешили вывесить курдский флаг над зданием представительства КРГ в этой стране.

КРГ занялось обустройством исторических памятников

Министерство туризма занялось обустройством исторических памятников

Курдистан имеет более 3300 исторических памятников, некоторые из которых планируется обустроить к концу 2012 года, сообщает агентство ПУК-Медиа со ссылкой на правительственного чиновника.

Большинство исторических памятников не имеют инфраструктуры, которая сделала бы комфортным посещение их иностранными туристами, и к ним даже не проведены дороги; в последнее время началось изучение вопроса о превращении этих памятников в туристические курорты.

Из исторических мест Курдистана наиболее знамениты цитадель Эрбиля и пещера Шанидар, где была найдена стоянка неандертальцев и поселения первых в мире земледельцев и скотоводов.

В новом правительстве Курдистана создается Министерство по делам диаспоры

Наши источники в Эрбиле сообщают, что рассматривается вопрос о создании в новом правительстве Курдистана Министерства по делам диаспоры. Известно что назначенный премьер-министр Нечирван Барзани всегда высоко оценивал роль многомиллионной курдской диаспоры. Создание Министерства по делам диаспоры - это насущная необходимость и этот шаг поможет еще больше укрепить связи курдов во свсем мире с Курдистаном.

kurdistan.ru

TƏSİSÇİ VƏ BAŞ REDAKTOR:
TAHİR SÜLEYMAN

ÎMTÎYAZ Û SERNIVÎSAR:
TAHÎR SILÊMAN

УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР
ТАХИР СУЛЕЙМАН

Tel: +994 50 352-33-18

Xüsusi müxbirlər:
RAMİZ CƏBRAYILOV,
SAKİT ÇIRAQLI

Müəlliflərin mövqeyi redaksiyanın mövqeyi ilə üstüstə düşməyə bilər.

www. Diplomata-kurdi.com

Ünvan: Bakı şəhəri, 40
Küçə S.Mehmandarov ev 25, mənzil-17

Navnîsan: Bakû 40 soqaq
S.Mêhmandarov xanî 25 mal-17

Адрес: Баку 40, улица С.
Мехмандарова дом 25 кв-17

Qəzet "Diplomat" qəzetinin bilgisayar mərkəzində yığılıb səhifələnib

e-mail: diplomat_gazeti@box.az
Şəhadətnamə : NFŞ 005004966
BUSB-un2 saylı Sabunçu rayon filialı
VÖEN1800061582
H/h 438010000
Sifariş: 4500